

Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo

Recursos e infraestructuras para a docencia dos Tí

El edificio, donde se ubica <?xml:namespace prefix = "st1" ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:smarttags" />la Facultad de Ciencias Jurídicas y del Trabajo ocupa una superficie de 7.996 m2. Allí, además de las aulas enumeradas existen despachos para profesores, concretamente, 57 despachos.

Otras instalaciones de interés son las siguientes: Biblioteca y Salas de Lectura, Sala de Juicios, Delegación de alumnos, Conexión inalámbrica, Web de la Facultad de Ciencias Jurídicas y del Trabajo, recursos docentes en Red. Como apoyo a la docencia, la Universidad de Vigo ha puesto a disposición de profesorado y alumnado la plataforma FAITIC

(<http://faitic.uvigo.es/>) con recursos en línea destinados a la teleformación, Servicio de reprografía y Cafetería .

Coordinación da mobilidade

A coordinación dos programas de mobilidade Erasmus, Sicue Séneca, Isep realizase pola Prfa. Dna. Regina Ibáñez Paz (Despacho A-206, e-mail ripaz@uvigo.es, tfno. (00.34).986.813.823 sen perxuício da labor de orientación e información da ORI.

Titulacions impartidas no Centro

Neste Centro impártense as seguintes titulacions: Grado en Dereito, Grado en Relacions laborais e Recursos Humanos, Licenciatura en Dereito (rama económico-empresarial), Diplomatura en Relacions Laborais, Master en Ordenación Xurídica do mercado e mailo Master en menores en situación de desprotección e conflito social. A información específica sobor de cada un atoparase de seguido no seu apartado propio.

E de importancia suññar que o MASTER EN XESTIÓN E DIRECCION LABORAL ATÓPASE EN SUSPENSION TEMPORAL para el CURSO 2009/2010.

Outra información

Na páxina <http://www.uvigo.es/alumnado/index.gl.htm> a/a alumno/a atopará información de interese sobor asociacións, biblioteca, bolsas, créditos, emprego, mobilidade, premios, outros (actividades extracadémicas e recreativas), residencias, Secretaría virtual, servicios informáticos, transportes, acceso á Universidade e convalidacións.

Calendario académico

Calendario escolar curso 2009-2010

Estudos oficiais de grao e posgrao

(Aprobado en Consello de Goberno do día 20-04-2009)

1.- O período lectivo do curso académico comprenderá do día **21** de setembro de 2009 ao **30** de xullo de 2010. O mes de agosto non será lectivo.

2.- As actividades académicas comezarán e rematarán nas datas seguintes:

Primeiro cuadrimestre inicio: **21** de setembro de 2009.

remate: **3** de febreiro de 2010.

Segundo cuadrimestre inicio: **4** de febreiro de 2010.

remate: **7** de xuño de 2010.

3.- Cando estea previsto a realización de probas de avaliación os/as estudantes en cada curso académico terán dereito a dúas

oportunidades quedando o calendario recomendado de probas de avaliación organizado en tres períodos:

Denominación	Datas das probas de avaliación	Data límite de rexistro das cualificacións en xescampus
Primeiro cuadrimestre	entre o 21 de xaneiro e o 3 de febreiro de 2010.	18 de febreiro de 2010
Segundo cuadrimestre	entre o 25 de maio ao 7 de xuño de 2010.	25 de xuño de 2010
Xullo	entre os días 1 ao 15 de xullo de 2010.	26 de xullo de 2010

4.- As clases interromperanse dende o día **21** de decembro de 2009 ata o día **8** de xaneiro de 2010 (ambos os dous incluídos), os días **15** e **16** de febreiro e dende o día **27** de marzo ao **5** de abril de 2010 (ambos os dous incluídos).

5.- Terá carácter festivo o día **28** de xaneiro de 2010 (celebración do patrón da Universidade). Posuirán o mesmo carácter os días das festas oficiais do Estado, da Comunidade Autónoma e, en cada Campus, os días das festas locais.

6.- Así mesmo, en cada Centro terán carácter festivo a data da festa do Centro. Todas as que non coincidan en luns ou venres, pasaranse a eses días.

E.T.S. Enxeñeiros de Telecomunicación	29-09-09, martes
E.U. Enx. Téc. Forestal	04-10-09, domingo
Facultades de Bioloxía// Ciencias do Mar// Química//Ciencias	15-11-09, domingo
E.U. Formación do Profesorado de E.X.B.	27-11-09, venres
E.T.S. Enxeñaría de Minas	04-12-09, venres
Fac. de Dereito // Fac. CC. Xurídicas e do Traballo	07-01-10, xoves
E.S. Enxeñaría Informática	25-02-10, xoves
E.T.S. Enx. Industrial // E.U. Enx. Téc. Industrial	19-03-10, venres
Facultade CC.EE.EE. // CC.EE e Turismo // E.U.Est. Empresariais	05-04-10, luns
Fac. Historia//Filoloxía e Tradución//Fac. CC. da Educación//Fac. CC.Educ. e Dep.	26-04-10, luns
Facultade de Ciencias Sociais e da Comunicación	29-04-10, xoves
Fac. CC. Xurídicas e do Traballo (Relacións Laborais)	01-05-10, sábado
Facultade de Belas Artes	08-05-10, sábado
EE.UU. de Enfermería	12-05-10, mércores

Normativa e lexislación

Dentro da normativa destacamos:

- a.- Lei Orgánica 6/2001, do 21 de decembro de Universidades.
- b.- Lei Orgánica 4/2007, do 12 de abril, pola que se modifica a Lei 6/2001 de Universidades.
- c.- O regulamento de Estudiantes.

Ista e outra normativa atópase na páxina web da Univeridade na información relativa ao alumnado.

d.- A normativa de permanencia na Universidad de Vigo, foi aprobada polo Consello Social o 13 de xuño do 2001 e modificouse pra adaptalo o longo do tempo. Regula as seguintes materias:matriculación no 1º curso de acceso ou reinicio de estudos, convocatorias, rendimento académico mínimo, comisión de permanencia, requisitos da matrícula, avaliación curricular e reinicio de estudos.O Seu contido pode consultarse no enlace:

http://webs.uvigo.es/sxeralweb/images/normativa/ordenacion_academica/normativa_de_permanencia_na_universidade_de_vigo.pdf

Información xeral do centro

EQUIPO DECANAL

Decana

Ana María Pita Grandal

Vicedecanos/as

Pilar Allegue Agüete

María del Mar Rodríguez Domínguez

Ángel Aday Jiménez Alemán

Secretaria

Patricia Valcárcel Fernández

Campus Univ. Vigo
36200 Vigo Tel: 986814010 Fax 986814011
e-mail sdfdev@uvigo.es

<http://webs.uvigo.es/cienciasxuridicasedotraballo/>

A Xunta de Facultade da Fac de CCXX e do Traballo de Vigo e un órgano colexiado de representación, decisión e control do centro. Está composta polo Decano/a, que a preside, e polos demais membros determinados no artigo 4 da súa normativa de réximen interno aprobada no Consello de Goberno do 5 de outubro de 2005.

Atopamos tamén as seguintes Comisions Delegadas da Xunta de Facultade:

a.- Comisión Permanente da Xunta de Facultade.

b.- Comisión de Docencia.

c.- Comisión de Convalidacións e Validacións.

d.- Comisión de Biblioteca e Extensión Universitaria.

De unha especial importancia é a Comisión de Calidade.

Tamén suñamos o destacado papel, pola súa transcendencia, das Xuntas de Titulación encargadas de elaborar, aprobar e modificar as propostas dos plans de estudos. Atopamos de unha banda a Xunta de Titulación de Relacións Laborais e pola outra a Xunta de Titulación de Dereito Económico.

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G080V01701	Dereito comunitario	1c	6
V08G080V01702	Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos	1c	6
V08G080V01703	Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral	1c	6
V08G080V01721	Economía española e da Unión Europea	1c	6
V08G080V01722	Fundamentos de administración de empresas	1c	6
V08G080V01723	Fundamentos económicos de defensa da competencia	1c	6
V08G080V01901	Argumentación e interpretación xurídica	1c	6
V08G080V01902	Dereito de defensa da competencia	1c	6
V08G080V01903	Dereito mercantil europeo	1c	6
V08G080V01904	Relacións internacionais, constitución e Unión Europea	1c	6
V08G080V01905	Dereito da nacionalidade e da estranxeiría	2c	6
V08G080V01906	Dereito de danos e responsabilidade civil	2c	6
V08G080V01907	Dereito penitenciario e penoloxía	2c	6
V08G080V01908	Dereito penal e procesual de menores	2c	6
V08G080V01909	Dereito tributario, comunitario e internacional	2c	6
V08G080V01910	Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas	2c	6
V08G080V01911	Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón	2c	6
V08G080V01921	Dereito concursal	1c	6
V08G080V01922	Dereito da seguridade social	1c	6
V08G080V01923	Dereito penal de empresa	1c	6
V08G080V01924	Propiedade industrial e competencia	1c	6
V08G080V01925	Constitución económica	2c	6
V08G080V01926	Dereito administrativo económico	2c	6
V08G080V01927	Dereito do comercio internacional	2c	6
V08G080V01928	Dereito marítimo	2c	6

V08G080V01930	Réxime fiscal da empresa	2c	6
V08G080V01931	Tutela procesual do crédito	2c	6
V08G080V01981	Prácticas externas	2c	6
V08G080V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito comunitario				
Materia	Dereito comunitario			
Código	V08G080V01701			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
Cartafoi	0	0	0	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Cartafoi				
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos				
Materia	Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos			
Código	V08G080V01702			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral				
Materia	Xurisdición contenciosa-administrativa e proceso laboral			
Código	V08G080V01703			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Língua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía española y de la Unión Europea				
Materia	Economía española y de la Unión Europea			
Código	V08G080V01721			
Titulación	Grado en Derecho			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Santamaría Conde, Juan José			
Profesorado	Santamaría Conde, Juan José			
Correo-e	jjsanta@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)A economía española no contexto histórico e internacional: dotación de recursos, capital humano e stock de capital; estrutura productiva en España; Mercados laboral e financeiro en España; visión xeral da economía da UE; principais políticas comunitarias; condicións de converxencia e PEC; orzamentos comunitarios			

Competencias	
Código	
A1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
A3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
C7	Conocer las estructuras socio-políticas del ámbito nacional e internacional
D1	Capacidad de síntesis y análisis
D2	Capacidad de aprender
D3	Capacidad de gestión de la información
D5	Capacidad para organizar y planificar
D6	Resolver problemas de forma efectiva
D7	Aplicar pensamiento crítico, lógico y creativo
D8	Trabajar de forma autónoma con iniciativa
D9	Trabajar de forma colaborativa
D13	Trabajar desde una perspectiva comparada, manejando información comparada

Resultados de aprendizaje		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)	C7	D2 D7
(*)		D1 D5
(*)	A1 A3 A4	D1 D3
(*)	A4 A5	D5 D6 D7 D8 D9
(*)	A1 A3 A4 A5	D1 D7 D8 D9 D13

Contenidos	
Tema	
TEMA 1. CRECIMIENTO Y CAMBIOS *ESTRUCTURAIS 1960-2012	1.1.- Cálculo de las tasas de crecimiento 1.2.- *Periodificación de las tendencias 1.3.- Evolución de la *productividade del trabajo 1.4.- Trayectoria de la Especialización industrial de España
TEMA 2. BALANZA DE PAGOS Y COMERCIO EXTERNO	2.1.- Balanza de pagos 2.2.- Principales características del comercio exterior: saldo, especialización y peso relativo 2.3.- El *Investimeto directo en el Exterior
TEMA 3. ACTIVIDADES *PRODUCTIVAS Y POLÍTICAS *ESTRUCTURAIS	3.1.- Los sectores *productivos 3.2.- Características *estructurais de la Economía Española y la de la Unión Europea 3.3.- Las políticas *estructurais
TEMA 4. DE La UNIÓN EUROPEA A La UNIÓN *ECONÓMMICA Y MONETARIA	4.1.- El Sistema Monetario Europeo 4.2.- La Unión Económica y Monetaria 4.3.- *Desregulación financiera y el pacto por la estabilidad
TEMA 5. DISTRIBUCIÓN DEL *RENDIMIENTO	5.1.- Distribución sectorial 5.2.- Distribución personal y política social 5.3.- Distribución territorial y la Política Regional
TEMA 6. RECURSOS NATURALES Y HUMANOS	6.1.- Economía de los recursos naturales 6.2.- Política y fiscalidad ambiental 6.3.- Políticas de empleo
TEMA 7. El *SITEMA INSTITUCIONAL DE La UNIÓN EUROPEA	7.1.- El *Dereito de la UE 7.2.- Las institución de la UE 7.3.- Las Finanzas y el Presupuesto de la UE

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión magistral	36	40	76
Seminarios	14	20	34
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	3	20	23
Resolución de problemas y/o ejercicios	0	8	8
Estudio de casos/análisis de situaciones	1	8	9
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxías	
	Descrición
Sesión magistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Seminarios	Propuestas de discusión sobre la base de un texto breve Seguimiento de *acontecimentos de actualidad Obtención de información *cantitativa y manipulación de los datos

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Las tareas a realizar consisten en exposiciones de trabajos sobre cuestiones relacionadas con el temario.
Probas	Descrición
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Exposiciones a desarrollar por el alumnado de temas del Programa de la materia.

Evaluación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Sesión magistral	*Desenvolvimento general en el aula de los temas de la materia interpretación y abordaje del conceptos mas complejos.	10	A4	C7	D1	D7 D13

Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	Habrá dos pruebas específicas durante lo curso: La primera para valorar los conocimientos adquiridos de los 3 primeros temas A segunda para valorar los conocimientos adquiridos de los 3 temas siguientes Cada prueba consiste 50% desarrollo de temas 50% ejercicios	60 e para os alumnos qeu non asistan a calse o 100	C7		
Resolución de problemas y/o ejercicios	(*)Nos seminarios se desenvolverán exerciios que se facilitaran antes aos alumnos	20	A1 A3 A4 A5	C7	D1 D3 D6 D8
Estudio de casos/análisis de situaciones	(*)Os alumnos exporán un traballo que prepararr�n fora da aula sobre temas del Programa	10	A3 A4	C7	D1 D5 D7 D13

Outros comentarios sobre a Avaliación

Habrá un examen final para aquellas personas que deseen superar la nota obtenida en la evaluación continua. La valoración será la más alta del examen y de la evaluación *continua. Habrá un examen final para aquellas personas que no sigan la evaluación continua. El examen tendrá 100% de la nota final. Habrá un examen fin de carrera. El examen tendrá el 100% de la nota final. Todos los citados exámenes finales serán escritos. Tanto el desarrollo de temas como los ejercicios propuestos se referirán a los materiales manejados durante lo curso y del tipo de los ejercicios entregados durante la evaluación continua.

Fuentes de información

a) Bibliografía básica:

García Delgado, J. L. y Myro, R. (Dirs., 2011). *Lecciones de Economía Española*. Cívitas-Thomson. Madrid

Jordán Galdulf, J. M . (Coord., 2008). *Economía de la Unión Europea*. Cívitas-Thomson. Madrid.

b) Bibliografía complementaria:

Bunge, Mario (2015). *Economía y Filosofía*. Laetali. Madrid.

Costa Campi, María Teresa; Garrido, Antoni; Parrellada, Marti y otros (2016). *Economía Europea: Crecimiento, Productividad y Mercados*. Alianza Editorial, S. A. Madrid.

Cervera Valterra, María; Bou Franch, Valenti (2016). *Normativa y Jurisprudencia básica del Derecho de la Unión Europea*. Tirant lo Blanch. Valencia.

Myro, Rafael (2015). *España en la economía global: Claves del éxito de las exportaciones españolas*. RBA Libros. Madrid.

Recomendaciones

Outros comentarios

La asistencia habitual a clase es esencial para poder realizar los trabajos prácticos y poder ser evaluados de forma continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fundamentos de administración de empresas				
Materia	Fundamentos de administración de empresas			
Código	V08G080V01722			
Titulación	Grado en Derecho			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castellano			
Departamento	Organización de empresas y marketing			
Coordinador/a				
Profesorado	González Framil, Juan Francisco Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
D1	Capacidad de síntesis y análisis
D2	Capacidad de aprender
D3	Capacidad de gestión de la información
D4	Capacidad de adaptarse a nuevas situaciones
D5	Capacidad para organizar y planificar
D6	Resolver problemas de forma efectiva
D7	Aplicar pensamiento crítico, lógico y creativo
D8	Trabajar de forma autónoma con iniciativa
D9	Trabajar de forma colaborativa
D10	Preocupación por la calidad
D11	Comportarse de forma ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional
D12	Comunicarse de manera efectiva en un entorno de trabajo (habilidades en las relaciones interpersonales)
D13	Trabajar desde una perspectiva comparada, manejando información comparada

Resultados de aprendizaje	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ser capaz de identificar problemas económicos que se plantean en las empresas y saber utilizar los principales instrumentos para su resolución.	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13
Capacidad de interpretar y analizar críticamente información económica de la empresa.	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13

Conocer los aspectos internos, funciones e interrelaciones existentes en las organizaciones.	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13
Conocer los procesos, procedimientos y prácticas de gestión empresarial.	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13

Contenidos

Tema	
TEMA 1: FUNDAMENTOS Y ENFOQUES SOBRE EMPRESA, EMPRESARIO Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS	Conceptos de empresa y empresario Principales escuelas de pensamiento sobre la Administración de Empresas La empresa como sistema: partes y funciones
TEMA 2: LA DIRECCIÓN DE EMPRESAS (I): EL ENTORNO DE LA EMPRESA	Concepto de entorno Tipos de entorno El entorno general. La herramienta PESTEL El modelo de las 5 fuerzas de Porter
TEMA 3: LA DIRECCIÓN DE EMPRESAS (y II): ASPECTOS INTERNOS DE LA EMPRESA	Proceso de Dirección Estratégica Estructura de Planes (plan estratégico, plan funcional, plan operativo) Herramientas para el análisis: matrices, perfil estratégico, cadena de valor La herramienta DAFO
TEMA 4: RECURSOS HUMANOS, ESTRUCTURA Y CULTURA ORGANIZATIVA	Concepto, fundamentos y proceso de dirección y gestión de RRHH Teorías de desarrollo organizativo Liderazgo, cultura y poder en las organizaciones Parámetros de diseño organizativo: formalización, especialización y coordinación. Organigrama
TEMA 5: LA FUNCIÓN DE MARKETING Y COMERCIALIZACIÓN	Conceptos sobre la función de marketing y enfoques Investigación de mercados Comportamiento de compra en el mercado industrial y en el mercado de consumidores Segmentación de mercados y posicionamiento del producto Decisiones de marketing (4ps): producto, precios, comunicación y distribución.
TEMA 6: LA FUNCIÓN DE INVERSIÓN Y FINANZAS	Conceptos de inversión y finanzas Los ciclos de capital y explotación Criterios para el análisis de proyectos de inversión: el VAN y la TIR Herramientas de análisis económico-financiero
TEMA 7: LA FUNCIÓN DE PRODUCCIÓN Y LOGÍSTICA DE LA CADENA DE SUMINISTRO	Decisiones en la función de producción Enfoques de producción: JIT y gestión Lean Herramientas de planificación de la producción

Objetivos estratégicos: la misión, la visión y el fin
 Teoría de la ventaja competitiva
 Estrategia de nivel corporativo
 Estrategia de nivel competitivo: estrategias genéricas competitivas y reloj estratégico
 Direcciones de desarrollo: la matriz de crecimiento de Ansoff, modos de crecimiento externo vs. interno
 Estrategias y modos de internacionalización
 Estrategias de innovación
 La Dirección por Objetivos (DPO) y control de gestión

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudio de casos/análisis de situaciones	15	42	57
Sesión magistral	34	57	91
Pruebas de respuesta corta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Estudio de casos/análisis de situaciones	Análisis y exposición de casos prácticos mediante el estudio de casos.
Sesión magistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio y de las bases del trabajo a desarrollar por el estudiante. Para la explicación de la materia el profesor planteará casos prácticos y ejercicios y/o problemas que se resolverán en el aula fomentando la participación del alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión magistral	El profesor atenderá las dudas planteadas en tutorías individuales
Estudio de casos/análisis de situaciones	El profesor atenderá las dudas planteadas en tutorías individuales o grupales

Evaluación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudio de casos/análisis de situaciones	Evaluación del trabajo en el aula durante los seminarios prácticos y las clases teóricas	30	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13
Pruebas de respuesta corta	Pruebas para la evaluación de las competencias adquiridas que incluyen preguntas directas sobre un aspecto concreto y actividades, problemas o ejercicios prácticos para resolver. Los alumnos deben responder de manera directa y breve en función de los conocimientos teóricos y prácticos que tienen sobre la materia. Se corresponde con el examen final de la materia.	70	D1 D3 D4 D5 D6 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Habrán dos sistemas de evaluación: evaluación continua (EC) y no continua (ENC)

EC: Para poder optar por EC es necesario acudir al 75% de las prácticas programadas. En caso de no asistir a alguna, es necesario realizar y entregar las prácticas a las que no se haya asistido, mediante la utilidad de entrega de ejercicios en FAITIC. El plazo límite para dicha entrega será el domingo al final de la semana en curso en la que la práctica se imparta en

su grupo. Las prácticas retrasadas serán penalizadas en la evaluación. la parte práctica ponderará un 30%. La parte teórica será evaluada mediante examen de respuestas cortas que ponderará un 70% en la nota final. Es condición imprescindible superar cada parte por separado (esto es, obtener un mínimo de 5 sobre 10) para poder realizar la nota media ponderada final. En el caso de que no se supere la parte teórica o práctica, la nota en el expediente figurará como la nota mínima de estas dos: un 4,5 o la nota ponderada de ambas parte. Si la evaluación de la parte práctica no es positiva, se requerirá al alumno a realizar una pequeña prueba escrita de carácter práctico en la fecha oficial del examen. En siguientes convocatorias del mismo curso, se guardará la parte aprobada con la nota correspondiente.

ENC: Aquellos alumnos que no reúnan las condiciones para la EC, tendrán derecho a ser evaluados sobre el 100% de la nota final. En este caso, el día de la convocatoria oficial realizarán un examen de respuesta corta que ponderará el 70% de la nota final y un examen de la parte práctica que ponderará el 30%. El examen de la parte práctica consistirá en varios ejercicios similares a los realizados en las sesiones prácticas programadas. Es condición imprescindible superar cada parte por separado (esto es, obtener un mínimo de 5 sobre 10) para poder realizar la nota media ponderada final. En el caso de que no se supere la parte teórica o práctica, la nota en el expediente figurará como la nota mínima de estas dos: un 4,5 o la nota ponderada de ambas parte. En siguientes convocatorias del mismo curso, se guardará la parte aprobada con la nota correspondiente.

Fuentes de información

Los docentes dejarán el material en formato PDF en la plataforma FAITIC. Se seguirán varios manuales, los cuales profundizarán en los conceptos que se tratarán en el aula. Se segregan en manuales generales sobre dirección y gestión de empresas, y manuales más específicos sobre alguna función empresarial. Se recomienda consultarlos previamente a las sesiones magistrales para poder resolver en el aula las cuestiones que su lectura pueda plantear.

Generales (orden alfabético)

Bueno campos E (2005): Curso básico de Economía de la Empresa, Pirámide

Cabanelas Omil, J (1997): Dirección de empresas: bases en un entorno abierto y dinámico, Pirámide, Madrid

Navas López, JE; Guerras Martín, LA (2012): Fundamentos de dirección estratégica de la empresa, Ed. Thompson- Cívitas

Díez de Castro, E; Galan, JL; y Martín Armario (1996): Introducción a la Economía de la Empresa I, Pirámide

Específicos sobre funciones básicas de la empresa (orden alfabético):

Castro Hermida, MA; Barba Ibañez, E; Da Cunha Bernárdez, D; Unzueta Ibarra I; Iglesias Sanchez, JL y Rodríguez Méndez, M (2005): Los tres caminos para conseguir la excelencia en operaciones: seis sigma, lean manufacturing y TOC, Tóculo, Santiago de Compostela.

Cibrán Ferraz, P. (2005): Gestión financiera: teoría y casos prácticos, Tóculo, Santiago

Frederik, E y Webster Jr (1994): Estrategia de marketing industrial, Díaz de Santos, Madrid

Kotler, P y Keller KL (2012): Dirección de marketing, Pearson, Madrid

Luthans (2008): Comportamiento organizacional, Mc Graw Hill

Suarez Soares, AS (2014): Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa, Madrid

Leal, A; Alfaro de Prado, A; Rodríguez L y Román, M (1999): El factor humano en las relaciones laborales (Pirámide)

Womack, JP y Jones DT (2007): Soluciones Lean: Cómo pueden las empresas y los consumidores crear valor y riqueza conjuntamente. Gestión 2000, Barcelona

Recomendaciones

Outros comentarios

Se recomienda al alumnado que lea el material previamente a las sesiones para agilizar y orientar más eficientemente el proceso de enseñanza-aprendizaje durante las sesiones teóricas como prácticas.

Tanto el material para el seguimiento de las sesiones teóricas como los enunciados para las sesiones prácticas estarán disponibles en la plataforma Faitic.

Los alumnos deberán mantener actualizados sus datos de contacto en dicha plataforma, puesto que los docentes la usarán

para comunicaciones puntuales

La fecha de realización de los exámenes puede ser consultada en la página web del centro

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fundamentos económicos de defensa de la competencia				
Materia	Fundamentos económicos de defensa de la competencia			
Código	V08G080V01723			
Titulación	Grado en Derecho			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castellano Gallego			
Departamento	Fundamentos del análisis económico e historia e instituciones económicas			
Coordinador/a	Pazo Martínez, María Consuelo			
Profesorado	Castro Rodríguez, Fidel Pazo Martínez, María Consuelo			
Correo-e	cpazo@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	El objetivo de esta materia es estudiar, a partir de las herramientas propias del análisis económico, una de las intervenciones públicas más relevantes para las empresas: la política de competencia. Se abordará la política de competencia desde un punto de vista económico con el objetivo de que los alumnos sean capaces de analizar los casos prácticos de competencia empleando las herramientas teóricas básicas, las cuales se expondrán en las clases magistrales. Además, se examinarán casos reales resueltos por las autoridades de competencia.			

Competencias	
Código	
C11	Ser capaz de identificar problemas jurídicos y abordar su solución de modo interdisciplinar
C13	Ser capaz de interpretar y analizar críticamente el ordenamiento jurídico
D1	Capacidad de síntesis y análisis
D3	Capacidad de gestión de la información
D5	Capacidad para organizar y planificar
D9	Trabajar de forma colaborativa

Resultados de aprendizaje			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
1. Lograr que los estudiantes manejen conocimientos básicos de economía y empresa necesarios para comprender y aplicar el Derecho de la competencia.	C11 C13		
2. Desarrollar la capacidad de interpretar y analizar críticamente argumentos jurídico-económicos propios del Derecho de la Competencia.			
3. Potenciar la habilidad de expresar y defender argumentos en público de forma coherente y fundamentada.	C11 C13	D1 D3	
4. Potenciar la capacidad de manejar fuentes jurídicas propias del Derecho de la Competencia.			
5. Fomentar la capacidad de trabajar en grupo y de actuar con responsabilidad y principios éticos, cumpliendo los compromisos adquiridos.		D5 D9	

Contenidos	
Tema	
1.- Introducción: objeto y contenido del curso.	Definición, orígenes y objetivos de la política de competencia.
2.- Poder de mercado y bienestar.	Monopolio y eficiencia asignativa. Eficiencia productiva vs. eficiencia dinámica. Monopolio y mecanismos de mercado.
3.- Definición de mercado relevante.	¿Qué es el mercado relevante? Dimensión de producto, geográfica y temporal. Sustituibilidad de demanda y oferta. El SSNIP test. Identificación del mercado relevante en la práctica.
4.- Medición del poder de mercado.	¿Qué es el poder de mercado? ¿Cómo medir el poder de mercado? Los determinantes de la estructura de mercado.
5.- Colusión y otros acuerdos horizontales.	Fundamentos económicos de los acuerdos horizontales entre empresas. Factores que facilitan la colusión. ¿Cómo detectar y luchar contra la colusión?
6.- Restricciones verticales.	Tipos de acuerdos verticales. Competencia intramarca. Competencia intermarca.

7.- Fusiones.	Posibles efectos de las fusiones. Efectos unilaterales. Dominancia colectiva. Evaluación de posibles ganancias de eficiencia. Regulación y política de fusiones.
8.- Precios predatorios y otras prácticas de exclusión.	¿Qué es posición dominante? ¿Qué es abuso de posición dominante? Aplicación de precios predatorios. Estrategias de monopolización no basadas en precios.
9.- Discriminación de precios.	Discriminación de primer, segundo y tercer grado. Efectos sobre el bienestar de la discriminación. Efectos anticompetitivos de la discriminación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión magistral	36	57	93
Resolución de problemas y/o ejercicios	3	6	9
Estudio de casos/análisis de situaciones	8	16	24
Pruebas de respuesta corta	6	18	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Sesión magistral	La metodología docente consistirá en el desarrollo de clases presenciales (teóricas y prácticas) y en el trabajo personal del alumno para consolidar los conocimientos y adquirir soltura en la resolución de los problemas planteados. En las clases teóricas se expondrán de forma reducida los principales contenidos de los distintos temas, desarrollándose con más detalle los puntos de mayor complejidad.
Resolución de problemas y/o ejercicios	Algunas clases prácticas consistirán en la resolución de ejercicios y cuestiones que contribuirán a clarificar lo explicado en las clases teóricas. De ese modo, los estudiantes podrán identificar aquellas cuestiones que les resultan más dificultosas y resolver sus dudas en clase. También se realizará el seguimiento del aprendizaje de los estudiantes mediante pequeñas pruebas.
Estudio de casos/análisis de situaciones	Los alumnos tendrán que realizar un trabajo en el que revisarán algún caso de competencia que habrán de presentar y explicar a sus compañeros en una clase práctica.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión magistral	Las tutorías personalizadas tendrán lugar en los despachos 308 (F. Castro) y 404 (C. Pazó).
Resolución de problemas y/o ejercicios	Las tutorías personalizadas tendrán lugar en los despachos 308 (F. Castro) y 404 (C. Pazó).
Estudio de casos/análisis de situaciones	Las tutorías personalizadas tendrán lugar en los despachos 308 (F. Castro) y 404 (C. Pazó).

Evaluación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Estudio de casos/análisis de situaciones	Los alumnos tendrán que realizar un trabajo en el que revisarán algún caso de competencia que habrán de presentar.	20	C11 C13	D1 D3 D5 D9
Pruebas de respuesta corta	Se realizarán dos controles periódicos que supondrán el 20% de la evaluación continua. El examen final de la asignatura supondrá el 60% de la calificación final y estará integrado por preguntas cortas relativas a contenidos teóricos y prácticos.	80	C11 C13	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA DE PRIMER CUATRIMESTRE Y JULIO: La nota final de la asignatura resultará de la suma de la obtenida en la evaluación continua (40% de la nota) y la obtenida en un examen final (60% de la nota).

Evaluación continua (40% de la nota final):

- 20% por la realización y presentación de un trabajo en el que los estudiantes revisarán algún caso de competencia.

- 20% por la media de dos controles periódicos.

Examen final (60% de la nota final):

Como regla general, el examen supondrá el 60% de la nota. Sin embargo, aquellos estudiantes que hayan superado los dos controles periódicos, obteniendo 5 ó más puntos (sobre 10), podrán optar por no presentarse al examen final. En ese caso la nota media de los dos controles supondrá un 80% de la nota final.

Para los alumnos que no superen la asignatura en la convocatoria de enero, en la convocatoria de JULIO se mantiene la nota de la evaluación continua. Por lo tanto, el examen supone un 60% de la nota.

NOTA IMPORTANTE 1: Si no se superan los dos controles periódicos, la nota final de la materia será la suma de la calificación obtenida por evaluación continua más la calificación del examen. Sin embargo, la puntuación del examen final sólo se tendrá en cuenta cuando sea **igual o superior a 3,5 puntos (sobre 10)**. En caso contrario, la calificación final será igual a la puntuación por evaluación continua. Asimismo, la calificación de los alumnos que no se presenten al examen será la que hayan obtenido por evaluación continua.

NOTA IMPORTANTE 2: La forma general de evaluación será la especificada anteriormente. Excepcionalmente, y sólo bajo autorización expresa de los profesores de la materia antes del 1 de octubre, será posible la evaluación del 100% de la asignatura a través de un examen final. Este examen tendrá parte teórica y práctica, de modo que será, en contenido y detalle, diferente al correspondiente a la modalidad de evaluación continua.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE FIN DE CARRERA En la convocatoria extraordinaria de fin de carrera, se realizará un examen escrito que valdrá el 100% de la nota.

FECHAS DE EXAMEN Las fechas y horarios de las pruebas de evaluación de las diferentes convocatorias son las especificadas en el calendario de pruebas de evaluación aprobado por la Junta de Facultad para el curso 2016-17.

Fuentes de información

Cabral, L., **Economía Industrial**, McGraw-Hill,

Callejón, M. (coord.), Bel, G., Costa, M. T. y A. Segarra (2001), **Economía Industrial**, Universitat Oberta de Catalunya y Civitas,

Mankiw, N. G. (2012), **Principios de Economía, 6ª Ed.**, Paraninfo,

Motta, M. (2004), **Competition Policy: Theory and practice**, Cambridge University Press,

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Propiedad industrial y competencia/V08G080V01924

Outros comentarios

En FAITIC (acceso en <http://faitic.uvigo.es>) se podrá consultar información relevante para el seguimiento de la asignatura.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Argumentación e interpretación xurídica				
Materia	Argumentación e interpretación xurídica			
Código	V08G080V01901			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
Cartafol	0	0	0	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Cartafol				
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito de defensa da competencia				
Materia	Dereito de defensa da competencia			
Código	V08G080V01902			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito mercantil europeo				
Materia	Dereito mercantil europeo			
Código	V08G080V01903			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Relacións internacionais, constitución e Unión Europea				
Materia	Relacións internacionais, constitución e Unión Europea			
Código	V08G080V01904			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito da nacionalidade e da estranxeiría				
Materia	Dereito da nacionalidade e da estranxeiría			
Código	V08G080V01905			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito de danos e responsabilidade civil				
Materia	Dereito de danos e responsabilidade civil			
Código	V08G080V01906			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penitenciario e penoloxía				
Materia	Dereito penitenciario e penoloxía			
Código	V08G080V01907			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penal e procesual de menores				
Materia	Dereito penal e procesual de menores			
Código	V08G080V01908			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito tributario, comunitario e internacional				
Materia	Dereito tributario, comunitario e internacional			
Código	V08G080V01909			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas				
Materia	Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas			
Código	V08G080V01910			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descrición			
Atención personalizada				
Avaliación				
Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Outros comentarios sobre a Avaliación				
Bibliografía. Fontes de información				
Recomendacións				

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón**

Materia	Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón			
Código	V08G080V01911			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Contidos

Tema

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Atención personalizada**Avaliación**

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación**Bibliografía. Fontes de información****Recomendacións**

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito concursal				
Materia	Dereito concursal			
Código	V08G080V01921			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a				
Profesorado	Fernández Carballo-Calero, Pablo Ignacio Tato Plaza, Anxo			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Análise do réxime xurídico vixente no ordenamento español para o concurso de acredores xeral			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
D1	Capacidade de síntese e análise
D2	Capacidade de aprender
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
D5	Capacidade para organizar e planificar
D6	Resolver problemas de forma eficaz
D7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
D8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
D9	Traballar de forma cooperativa
D10	Preocupación pola calidade
D11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
D12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender o funcionamento do procedemento concursal dende a su activación ata a súa finalización	A1 C1 D1
	C2 D2
	C3 D3
	C6 D4
	C10 D7
	C12 D8
	D10
	D11

Resolver as principais cuestións prácticas que implica un procedemento concursal

A2 C8 D1
C11 D3
C12 D4
C13 D5
C14 D6
C15 D7
C16 D8
D9
D10
D11
D12

Contidos

Tema

Declaración de concurso e efectos	- Presupostos da declaración - Auto de declaración - Efectos
A administración concursal	- Composición - Funcións - Responsabilidade
A masa activa	- Concepto - Determinación
A masa pasiva	- Concepto - Clasificación de créditos
Finalización do concurso	- Convenio - Liquidación
Calificación do concurso	- Supostos - Efectos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	83	119
Prácticas de laboratorio	12	0	12
Seminarios	3	16	19
Probas de resposta curta	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos epígrafes do programa seguindo un esquema de presentación e conclusións
Prácticas de laboratorio	Presentación do caso práctico polo docente, análise polos alumnos, conclusións e debate
Seminarios	Presentación dun informe por parte do alumnado sobre o caso ou material previamente plantexado

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	
Prácticas de laboratorio	
Seminarios	
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	Se plantexarán catro clases prácticas puntuables coa calificación máxima de 0.5 puntos cada unha	20	A2	C8 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12
Seminarios	Se plantexarán duas actividades de seminario coa puntuación máxima de 1 punto cada unha	20	A2	C8 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12
Probas de resposta curta	Se plantearán 12 preguntas de resposta curta correspondentes os distintos contidos do programa	60	A1	C1 C2 C3 C6 C10 C12	D1 D2 D3 D4 D7 D8 D10 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a asignatura se esixe un mínimo de 3 puntos sobre 6 na proba teórica.

As notas da avaliación continua gárdanse ata a convocatoria de xullo do curso académico seguinte -incluso nunha eventual participación na convocatoria de fin de carreira-.

Os alumnos que -por circunstancias excepcionais- non realicen a avaliación continua, farán o mesmo examen teórico que o resto de alumnos (con unha calificación máxima do 60%) e, ademais, realizarán un exame con casos prácticos relativos as materias explicadas durante o curso (con unha calificación máxima do 40%). Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia.

Bibliografía. Fontes de información

Fernando Sánchez Calero, **Instituciones de Derecho Mercantil, vol. II**, Última,

Para algunos de los temas que se tratarán -tanto en las sesiones teóricas como en los seminarios- se les indicará puntualmente a los alumnos que materiales (principalmente Comentarios a la Ley Concursal y artículos doctrinales) deben manejar

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito da seguridade social				
Materia	Dereito da seguridade social			
Código	V08G080V01922			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a				
Profesorado	Núñez Ramos, José Ramón			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A materia Seguridade Social ten por finalidade o coñecemento das principais institucións que forman o Sistema de Seguridade Social en España, a súa formación, evolución, o estudo das fontes do dereito, a súa financiación as continxencias protexidas así como as distintas prestacións.			

Competencias	
Código	
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
D1	Capacidade de síntese e análise
D6	Resolver problemas de forma eficaz
D8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
D11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	C6
Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	C9
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	C11
Capacidade de síntese e análise	D1
Resolver problemas de forma eficaz	D6
Traballar de forma autónoma con iniciativa	D8
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	D11

Contidos	
Tema	
LECCIÓN 1. Introducción.	1. - O dereito da seguridade Social: a) Concepto de Seguridade Social. b) Riscos sociais e técnicas de protección. Os modelos básicos de Seguridade Social: modelos "Bismarck" e "Beveridge". c) O Estado de Benestar, desenvolvemento e crise. 2. - Formación e transformacións da protección social en España: a) Antecedentes remotos b) Os seguros sociais. A súa integración e sistematización. c) A expansión e racionalización da Seguridade Social: problemas actuais.
LECCIÓN 2. Sistema de fontes de la Seguridad Social.	A configuración constitucional e as fontes do dereito da Seguridade Social. a) A Seguridade Social na Constitución. b) O dereito internacional e comunitario. c) A regulación legal e regulamentaria. d) O papel da negociación colectiva en materia de protección social.

LECCIÓN 3. O ámbito subxectivo da Seguridade Social.	1. Ámbito subxectivo a seguridade Social: a universalidade como tendencia. 2. Estrutura e composición do sistema de Seguridade Social. a) A multiplicidade de réximes: orixe, fundamento e evolución. b) O ámbito de aplicación do Réxime Xeral da Seguridade Social. c) Réximes Especiais.
LECCIÓN 4. A xestión da Seguridade Social.	1. A administración da Seguridade Social: a) principios de ordenación. b) Entidades xestoras e servizos comúns. c) A colaboración privada na xestión: as Mutuas de Accidentes de Traballo e Enfermidades Profesionais e a colaboración obrigatoria e voluntaria das
LECCIÓN 5. As prestacións do sistema: trazos xerais.	1. Caracterización xeral: extensión e niveis de protección. 2. Os riscos sociais atendidos polo sistema. O réxime privilexiado da protección dos riscos derivados do traballo. a) Determinación e acción protectora dos riscos profesionais. b) Determinación e acción protectora dos riscos comúns. 3. O réxime xurídico das prestacións. a) Concepto e clasificación. b) Requisitos xerais e o seu flexibilización. c) Determinación da contía e revalorizacións. A recarga de prestacións nas continxencias profesionais. d) Garantías e regras sobre a prescrición e caducidade. e) A responsabilidade en orde ás prestacións.
LECCIÓN 6. Réxime xeral. Actos de encadramiento, cotización, responsabilidade en orde ás prestacións e recadación.	1. Os actos de encadramento: a) a constitución da relación xurídica de Seguridade Social. b) Inscripción de empresas c) Afiliación, alta e baixa dos traballadores. As situacións asimiladas. 2. O financiamento da protección social e os seus problemas: a "crise" financeira da Seguridade Social. 3. As fontes de financiamento e recursos do sistema de Seguridade Social e o seu réxime financeiro: o sistema de repartición. 4. A cotización á seguridade Social e a súa recadación: a) A obriga de cotizar: natureza xurídica. b) Suxeitos obrigados e responsables da cotización. c) Obxecto e dinámica da obriga de cotizar: a determinación da cota. d) A xestión recaudatoria.
LECCIÓN 7. Asistencia sanitaria	1. Beneficiarios Situacións protexidas Nacemento do dereito, duración, extinción 2. Contido xestión e solicitudes 3. Normativa básica 4. Asistencia sanitaria nos Regulamentos comunitarios e nos Convenios bilaterais .
LECCIÓN 8. Incapacidade temporal, maternidade, paternidade e risco durante o embarazo e a lactancia e cancro ou enfermidade grave do menor.	1. Incapacidade temporal: a) Concepto e situacións protexidas b) Beneficiarios: requisitos do feito causante c) Contido da acción protectora d) Dinámica e xestión da prestación. 2. A protección por maternidade, paternidade e a prestación de risco durante o embarazo e a lactancia: a) Concepto e situacións protexidas b) Beneficiarios: requisitos do feito causante c) Contido da acción protectora d) Dinámica e xestión da prestación.
LECCIÓN 9. Incapacidade permanente.	1. A incapacidade permanente: caracterización xeral e niveis de protección. 2. Incapacidade Permanente contributiva: a) Concepto. b) Situación protexida: graos. c) Beneficiarios: requisitos do feito causante. d) Contido da acción protectora. e) Dinámica e xestión da prestación cualificación: a revisión da incapacidade permanente. 3. Modalidade non contributiva: a invalidez a) Concepto, beneficiarios e requisitos. b) Contido da protección, dinámica e xestión da prestación.

LECCIÓN 10. A xubilación.

1. A protección de vellez, consideracións xerais e niveis de protección.
2. A xubilación contributiva:
 - a) Concepto. A xubilación gradual e flexible
 - b) Situacións protexidas.
 - c) Beneficiarios: requisitos do feito causante.
 - d) Contido da acción protectora.
 - e) Dinámica e xestión da prestación.
3. A xubilación non contributiva:
 - a) Concepto, beneficiarios e requisitos.
 - b) Contido da protección, dinámica e xestión da prestación.

LECCIÓN 11. Morte e supervivencia. Protección da familia.

1. A familia na Seguridade Social: características xerais da súa protección.
2. A protección por morte e supervivencia:
 - a) Concepto.
 - b) Situacións protexidas.
 - c) Requisitos do feito causante.
 - d) O auxilio por defunción.
3. Pensión de viuvez e orfandade e outras prestacións a favor de familiares en caso de morte.
 - a) Beneficiarios.
 - b) Contido da acción protectora.
 - c) Dinámica da prestación e xestión.
4. Prestacións familiares por fillo a cargo.

LECCIÓN 12. A protección por desemprego

1. Concepto e clases de desemprego. Niveis de protección.
2. Nivel contributivo:
 - a) Beneficiarios: requisitos do feito causante a protección;
 - b) Contido da acción protectora.
 - c) Dinámica e xestión da prestación.
 - d) Obrigas do beneficiario.
3. Nivel asistencial:
 - a) Beneficiarios: requisitos do feito causante.
 - b) Modalidades e contido da prestación
 - c) Dinámica e xestión da prestación.
4. Renda activa de inserción e outras axudas adicionais.
5. - A prestación por cesamento de actividade.

LECCIÓN 13. Réximes Especiais. Réxime Especial de Traballadores Autónomos

1. A administración laboral en materia de Seguridade Social. A Inspección de traballo.
2. A actividade sancionadora en materia de Seguridade Social: infraccións, suxeitos responsables e procedemento sancionador.
3. Os procesos de Seguridade Social.

LECCIÓN 14. Seguridade Social complementaria.

1. Formulación xeral
2. Modalidades da protección social complementaria:
 - a) Pública; Interna e externa
 - b) Privada: As melloras voluntarias

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	15	0	15
Sesión maxistral	34	0	34
Probas de tipo test	1	24	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	33	34
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	32	32
Outras	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Planteamiento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías		Descrición	
Sesión maxistral			
Estudo de casos/análises de situacións			
Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de tipo test	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do examen final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba/examen práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 25% da nota final.	25	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30% da nota final.	30	
Outras	A participación e intervención nas clases teóricas e prácticas, a preparación dos supostos prácticos ou das sesións teóricas, cando así proceda, a realización de cuestionarios na plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola Área de Dereito do Traballo e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado ao marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor sobre a cualificación final do 15%. EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NAS PROBAS FINAIS DE RESPUESTA LONGA E DE CASO PRÁCTICO, NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4.00. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AINDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA O CURSO ACADEMICO SEGUINTE, NO QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.	15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACION CONTINUA:

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NAS PROBAS FINAIS DE RESPUESTA LONGA E DE CASO PRÁCTICO, NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4.00. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AINDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA O CURSO ACADEMICO SEGUINTE, NO QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL:

Aqueles/as alumnos/as que non se acollan ao sistema de avaliación continua serán avaliados nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria fin de carreira o/a alumno/a será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico e que representará o 100% da nota final.

DATA EXAMENES:

FIN DE CARREIRA: 20/10/2015

PRIMER PERIODO: 17/12/2015

CONVOCATORIA XULLO: 13/07/2016

Bibliografía. Fontes de información

BLASCO LAHOZ, JF., LÓPEZ GANDÍA, J., MOMPALER CARRASCO, MA., **Curso de Seguridad Social**, Tirant lo Blanch, Valencia,,

RODRÍGUEZ RAMOS, MJ, GORELLI HERNÁNDEZ, J, VÍLCHEZ PORRAS, M., **Sistema de Seguridad Social**, Tecnos, Madrid,
VIDA SORIA, J., MONEREO PÉREZ, JL, MOLINA NAVARRETE, C. y QUESADA SEGURA, R., **Manual de Seguridad Social**, Tecnos, Madrid,

mercado y actualizado a 2013 (Aranzadi, Tecnos, Civitas, Colex, Tirant lo Blanch, etc.)

AA.VV., La Seguridad Social en continuo cambio, Bomarzo, Albacete, 2010.

AA.VV., La reforma de la Seguridad Social (III jornadas universitarias de derecho del trabajo y de la seguridad Social), Tirant

BLASCO LAHOZ, JF., Enfermedades profesionales: legislación, doctrina y jurisprudencia, Tirant lo Blanch, Valencia, 2009.

BRETIN HERRERO, C., 100 años de Seguridad Social en España (1900-2000), Dykinson, Madrid, 2009.

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Traballo de Fin de Grao/V08G080V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito penal de empresa/V08G080V01923

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penal de empresa				
Materia	Dereito penal de empresa			
Código	V08G080V01923			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a				
Profesorado	Valeije Álvarez, María Inmaculada			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	As leccións que compoñen o programa da materia constitúen unha exposición sistemática sobre os delitos e a responsabilidade xurídico-penal en que poden incorrer quenes realizan actividades que son consideradas ilícitas e que están relacionadas coa empresa e o ámbito laboral. O obxectivo a conseguir na impartición da materia "Dereito Penal da Empresa" consiste, fundamentalmente, en axudar a coñecer os conceptos teóricos básicos para que os estudantes poidan identificar, interpretar, razoar e resolver os diferentes supostos delituosos que se producen naquel ámbito. Dominar as nocións esenciais de Dereito penal da Empresa e as súas técnicas de interpretación e exposición oral e escrita resultan de especial utilidade para todos aqueles estudantes que orienten a súa actividade xurídica profesional á práctica forense ou ao asesoramento no ámbito empresarial e laboral			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
D1	Capacidade de síntese e análise
D2	Capacidade de aprender
D3	Capacidade de xestión da información
D7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer e comprender as fontes normativas, que regulan o Dereito Penal de empresa e do procedemento da súa procura e aplicación e distinguir as diferentes figuras delictuosas e diferenciais das infraccións administrativas	A2	C3	
	A3	C11	
	A4	C12	
Reforzar os coñecementos básicos da teoría xeral do delito e das consecuencias xurídico penais propias dos delitos socioeconómicos	A2	C3	D1
	A3	C11	D2
	A4	C12	
Adquirir coñecementos básicos sobre aspectos xurídico-privados e xurídico públicos para interpretar os conceptos normativos aos que frecuentemente remiten os tipos penais que compoñen o chamado Dereito Penal de Empresa e permiten ao estudante unha visión interdisciplinar da materia.	A3	C3	D1
		C9	D2
		C12	
Capacidade de manexar fontes xurídicas, xurisprudenciais e doutrinais propias do Dereito Penal de empresa	A3 A4	C12	D1

Capacidade de identificar e comprender problemas xurídicos no eido do Dereito penal de empresa a partir dun caso que reflexe unha situación real da vida profesional e abordar a súa solución de modo interdisciplinario	A2 A3 A4	C3 C8 C12 C14 C15	D1 D2 D3 D7
Saber resolver casos ou enfrentarse situacións complexas respetando a legalidade e sendo capaz de emitir informes ou asesoramentos con calidade e de foma obxetiva e independente	A2 A3	C9 C11 C12 C14	D1 D3 D7

Contidos

Tema	
LECCION I. Dereito Penal de empresa: Concepto e contido.	I.Introducción ao Dereito Penal de Empresa: concepto e contido. II. Dereito penal de empresa e Dereito administrativo sancionador. III O sistema de sancións. IV: O comiso das ganancias: clases
LECCION II. Autoría e participación	I.Introducción: os delitos socioeconómicos como delitos empresariais. II. Responsabilidade dos órganos da empresa en materia de delitos comúns. Formulación da cuestión: A solución da participación e a autoría activa. A autoría por omisión (art. 11 CP). A autoría mediata (art. 28 CP). III. Responsabilidade dos órganos da empresa nos delitos especiais propios: as actuacións en nome doutro (art. 31 CP)
LECCION III. A Responsabilidade penal das persoas xurídicas (art. 31 bis).	I.A responsabilidade penal das persoas xurídicas: Consideracións previas. Criterios de atribución do art. 31 bis CP. Atenuantes da responsabilidade penal. As penas aplicables ás persoas xurídicas (art. 33.7 CP) e regras penoloxicas de determinación (art. 66 bis CP). Extinción da responsabilidade penal (art. 130. 2 CP). Delitos imputables ás persoas xurídicas. II. A responsabilidade penal de entes colectivos sen personalidade xurídica: Criterios de imputación do art. 129 CP. As consecuencias accesorias aplicables aos entes colectivos. Delitos imputables aos entes colectivos. III. Especial referencia aos Programas de Cumprimento empresarial e ao Oficial de Cumprimento
LECCION IV. Delitos societarios e o delito de administración desleal de patrimonio alieo	I. Cuestións xerais: Suxeto activo: administrador de feito o de dereito. Concepto penal de sociedade (art. 297). A condición de perseguibilidade (art. 296). II. Falseamento de documentos sociais. Imposición de acordos abusivos ou lesivos. Obstaculización ao exercicio dos dereitos dos socios. Obstaculización a tarefas de inspección ou supervisión administrativa. III. O delito de administración desleal de patrimonio alieo.
LECCION V. Delitos contra a Facenda Pública	I. Delito de defraudación tributaria. II. Delitos contra a Seguridade Social. III.Delito de fraude de subvencións. IV.Delitos de fraudes comunitarias. V. Delito contable tributario.
LECCION VI. Branqueo de capitais	i. Condutas delituosas de blanqueo de capitais no Código penal español. ill. Cuestións concursais. III. O comiso: con particular referencia á súa incidencia no delito do blanqueo de capitais. IV. O principio de Xustiza Universal.
LECCION VII. Delitos relativos á propiedade intelectual e Delitos contra a propiedade industrial	I. Delitos relativos á propiedade intelectual. Responsabilidade civil y consecuencias xurídicas. II.Delitos contra a propiedade industrial: delitos referentes a invencións e creacións industriais. Delitos referentes a signos distintivos. Delito referente a obtencións vexetais. Delito de utilización indebida de denominacións de orixe ou de indicacións xeográficas.
LECCION VIII. Delitos relativos ao mercado e os consumidores	I: Descubrimento e revelación de segredos de empresa. Detracción do mercado de materias primas ou produtos de primeira necesidade. Publicidade falsa. Facturación ilícita. Delito de estafa de investimentos de capital e estafa de crédito. Maquinacións para alterar o prezo das cousas resultante da libre competencia. Abuso de información privilexiada no mercado de valores o instrumentos negociados. Alteración de prezos en concursos e poxas públicas.
LECCION IX.O delito de corrupción nos negocios	I. Contexto e antecedentes do delito de corrupción entre particulares. II. Delito de corrupción entre particulares. III. Delito específico de corrupción no deporte. IV. Delito de corrupción en actividades trasnacionais . V. Disposicións comúns. VI. Perseguidibilidad.
LECCION X: Delitos contra os dereitos dos traballadores	I. Imposición ou mantemento de condicións ilegais de traballo. Tráfico ilegal de man de obra e contratación ilegal de estranxeiros. Determinación ou favorecemento da emigración mediante engano. Discriminación laboral. Impedimento ou limitación da liberdade sindical e o dereito de folga. Coaccións á folga. Delitos a seguridade e hixiene no traballo.

LECCION XI: Delitos de contrabando	I. LO 12/1995, de 12 de diciembre de represión de contrabando, modificada por la LO 6/2011 de 30 de junio. II. Tipos legales. Contrabando de bens por valor igual ou superior a 150.000 euros. Contrabando de bens por valor igual o superior a 50.000 euros. Tipos específicos III. Outras Disposicións
LECCION XII: Protección penal do crédito : Frustración da execución e Insolvencias punibles.	I. Consideracións xerais: concepto de insolvencia. II. Frustración da execución; II. Formas especiais da frustración da execución: Delito de ocultación de bens nun procedemento executivo xudicial ou administrativo; Delito de uso non consentido de bens en depósito embargados pola Autoridade; IV. Insolvencias punibles: Das actuacións indebidas do deudor ou do delito de bancarrota. V. A Involencia punible imprudente. VI Delito de favorecimiento de acreedores; VII. Presentación de datos contables falsos para obter indebidamente a declaración de concurso
LECCION XIII. Delitos contra os recursos naturais e o medio ambiente.	I. Delito ecolóxico. II. Delito de establecemento de depósitos ou vertederos. III. Explotación de instalacións perigosas. IV. Delitos relacionados coa xestión de residuos. V Prevaricación ambiental. VI. O dano ambiental.
(*)Lección XIII: Los delitos contra el medioambiente	(*)I. Delito ecológico. II. Delito de establecimiento de depósitos o vertederos. III. Explotación de instalaciones peligrosas. IV. Delitos relacionados con la gestión de residuos. V Prevaricación ambiental.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	112	112
Sesión maxistral	36	0	36
Probas de resposta curta	1	0	1
Probas de resposta curta	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Metodoloxía onde o/a estudante enfróntase ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto polo estudante a título individual. O caso práctico consiste nun problema concreto, que lle describe unha situación real da vida profesional referente ao campo particular do Dereito Penal de empresa. O/a estudante debe ser capaz de analizar os feitos, debe obrigatoriamente aplicar ás normas penais e procesuais, a normativa extrapenal e así mesmo a xurisprudencia e doutrina relacionada ca situación do caso planteado. Debe chegar a unha decisión xurídica razoada, extraendo súas propias conclusións. A solución deberá ser presentada por escrito e mediante a metodoloxía que se sinalará ao comenzo do curso. Ao longo do curso exisírase a realización de cuestionarios (tests) por cada lección da guía docente e a realización de alomenos 7 casos prácticos relacionados con bloques temáticos das leccións que describe o programa da materia.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir información e coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Tendo en conta que o programa vén dividido en 13 leccións, a metodoloxía docente discorrerá do seguinte modo: a cada lección corresponderalle unha hora e tres cuartos na que mediante o sistema de lección maxistral- o docente introducirá ao estudante nos aspectos básicos de cada tema. Como soporte ás explicacións, o docente proporcionará materiais docentes (presentación power-point, sentenzas, extractos de obras doctrinales...) e, eventualmente, un esquema-guía cos puntos clave do desenvolvemento da súa explicación. Todos os materiais docentes (presentación, xurisprudencia, lecturas recomendadas) estarán a disposición do estudante na plataforma docente Fatic. En todo caso, a explicación do docente deberá ser complementada polo estudante tanto cos materiais que lle foron proporcionados ao efecto como pola consulta dalgún dos manuais que aparecen na bibliografía recomendada. Exixe presencialidade para computar na avaliación continua

Atención personalizada

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	a) Resolver e Entregar por escrito os Casos prácticos relacionados cos contidos da guía docente. Entrega dentro de prazo e dacordo a metodoloxía que se indique a comezo do curso (Mínimo 5 casos prácticos para evaluación continua):Equivale a 10% da evaluación continua B) Realización de cuestionarios sobre Leccións do programa (Mínimo 5 cuestionarios para evaluación continua):A nota media alcanzada no conxunto dos cuestionarios equivale a 20 % da evaluación continua)	30	A2 A3 A4	C3 C8 C9 C11 C12 C14 C15	D1 D2 D3 D7	
Sesión maxistral	Valorarse a asistencia así como a participación activa que demostre o interese e seguimento dos contidos da materia. Será tida en conta na evaluación continua cando o estudantado asista polo menos ao 80% das sesións presenciais tanto practicas como maxistrais.	10	A2 A3 A4	C8 C9 C15	D1 D2 D3	
Probas de resposta curta	O Modelo de examen final consta de dúas partes: Primeira parte: Exame tipo test sobre ás leccións do programa (40 preguntas) con penalización. A duración do exame é dunha hora. En dita parte do exame non é posible dispoñer de ningún material nin do Código penal	30	A3	C3 C11 C14	D1 D2 D3 D7	
Probas de resposta curta	O Modelo de examen final consta de dúas partes: Segunda Parte : Un suposto de feito con 10 preguntas de resposta curta. Permite a consulta do Código penal en versión texto (non formato dixital)	30	A3	C3 C8 C9 C11 C12 C14 C15	D1 D2 D3 D7	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A cualificación final da materia de Dereito Penal de Empresa determínase a partir da suma das cualificacións obtidas en primeiro termo na avaliación continuada desenvolvida por cada estudante e doutra banda a través da realización dunha proba final escrita teórica.

4. O examen final de contido teórico (modalidade escrita) terá unha cualificación numérica entre 0 e 10, terase que aprobar necesariamente para poder superar a materia, con independencia do valor ponderado que teña na cualificación final da materia (nota media).

B) Segunda convocatoria:

1. Os estudantes que realicen a avaliación continuada (presencialidade e resolución de casos prácticos) poderán presentarse ao exame teórico final en caso de suspender na primeira convocatoria. Se conservará a cualificación da avaliación continuada das actividades realizadas ao longo do curso sempre que realicen o 80% das actividades e a cualificación media do conxunto sexa de acordo á cualificación numérica entre 0 e 10, superior a 5.

C) Convocatoria Fin de Carreira:

D) **DATAS DE EXAME CURSO 2014/15 (Aprobadas na Xunta de Facultade do 4 de xuño de 2015)**

CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA

DEREITO 14 15:00
PENAL outubro
DA
EMPRESA

CONVOCATORIA DO 1º PERÍODO

D
E
CONVOCATORIA DE XULLO

D
DEREITO 13 10:00
PENAL xullo
DA
EMPRESA

Bibliografía. Fontes de información

A
L
D
A
E

Martínez-Bujan Pérez, C., **Derecho penal Económico y de la Empresa. Parte Especial**, Última Edición,
Martínez-Bujan Pérez, Carlos, **Derecho penal económico y de la empresa. Parte General**, 3ª ed.,
Código Penal, Última Edición (2015),
Memento Práctico-penal Económico y de la empresa,
Quintero Olivares, G (director), Fermín Morales Prats (coord.), **Comentarios al Código penal español. Tomo I y II**, 6ª,
Conde-Pumpido Ferreiro, C (director y autor) P. Díaz Martínez (coordinadora):, **Código penal comentado: con concordancias y jurisprudencia: actualizado a la LO 5-2010 de 23 de junio de 2010**,

1. Recursos en la Plataforma docente FAITIC: En cada una de las lecciones el estudiante podrá encontrar abundante material docente: presentaciones power point expuestas en las clases presenciales, esquemas en relación a cada delito, jurisprudencia seleccionada por su interés o actualidad en relación a cada delito. En el material de lecturas recomendadas podrá encontrar artículos doctrinales, documentos, o noticias recogidas de la prensa o revistas especializadas

2. Bibliografía Complementaria:

Manuales de Parte General:

Orts Berenguer/González Cussac: Compendio de Derecho Penal. Parte General (3ª ed). Ed. Tirant Lo Blanch. Valencia 2011 (consultar última edición por motivo de reforma del CP por LO1/2015 de 30 de marzo)

Códigos Penales Comentados: La diferencia de los manuales antes citados, los comentarios realizan el estudio del Derecho Penal artículo por artículo del Código. La su consulta es importante para ampliar y profundizar en el estudio de los diferentes delitos.

Recomendaciones

Outros comentarios

Dada la configuración abierta del Plan de Estudios, no es necesario ningún requisito específico para cursar esta asignatura. No se exige tener aprobadas las asignaturas de Derecho Penal I y II, aunque son necesarias e imprescindibles conocimientos previos de ambas materias que permitan un adecuado seguimiento de la asignatura y posibiliten el aprovechamiento final de la misma.

Igualmente, recoméndase asistir a las clases teóricas y prácticas con un ejemplar del Código Penal actualizado al mes de setiembre del curso académico de que se trate.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Propiedade industrial e competencia				
Materia	Propiedade industrial e competencia			
Código	V08G080V01924			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a				
Profesorado	Costas Comesaña, Julio Fernández Carballo-Calero, Pablo Ignacio Tato Plaza, Anxo			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
D1	Capacidade de síntese e análise
D2	Capacidade de aprender
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
D5	Capacidade para organizar e planificar
D6	Resolver problemas de forma eficaz
D7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
D8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
D9	Traballar de forma cooperativa
D10	Preocupación pola calidade
D12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
D13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)Coñecer os aspectos fundamentais do dereito da competencia (defensa da competencia e competencia desleal) e da propiedade industrial (signos distintivos e invencións)	A1	C1	D1
		C2	D2
		C3	D3
		C6	D8
		C10	D10
		C12	D13
		C13	

(*)Analizar e, no seu caso, resolver, cuestións prácticas que se dan no ámbito do dereito da competencia e da propiedade industrial

A2 C8 D1
C11 D3
C12 D4
C13 D5
C14 D6
C15 D7
D8
D9
D10
D12
D13

Contidos

Tema	
Derecho antitrust	- Conductas prohibidas - Órganos de defensa da competencia
Derecho contra la Competencia Desleal	- Actos de competencia desleal - Accións
Signos distintivos	- Marcas - Nomes comerciais
Invenções	- Patentes - Modelos de utilidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	83	119
Prácticas de laboratorio	12	0	12
Seminarios	3	16	19
Probas de resposta curta	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos epígrafes do programa seguindo un esquema de presentación e conclusion
Prácticas de laboratorio	Presentación do problema ou caso por parte do docente, análise polos alumnos, conclusións e debate
Seminarios	Presentación dun informe por parte do alumnado sobre a base dun caso previamente plantexado

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	
Prácticas de laboratorio	
Seminarios	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Se plantexarán catro clases prácticas puntuables con unha puntuación máxima de 0.5 puntos cada unha	20 A2	C8 D1 C11 D3 C12 D4 C13 D5 C14 D6 C15 D7 D8 D9 D10 D12 D13

Seminarios	Se plantexarán dúas actividades de seminario con unha puntuación máxima de 1 punto cada unha	20	A2	C8 C11 C12 C13 C14 C15	D1 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D13
Probas de resposta curta	O final do cuatrimestre farase un exame sobre o contido teórico explicado na clase. A nota máxima do exame será de 6 puntos.	60	A1	C1 C2 C3 C6 C10 C12 C13	D1 D2 D3 D8 D10 D13

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a asignatura se esixe un mínimo de 3 puntos sobre 6 na proba teórica.

As notas da avaliación continua gárdanse ata a convocatoria de xullo do curso académico seguinte -incluso nunha eventual participación na convocatoria de fin de carreira-.

Os alumnos que -por circunstancias excepcionais- non realicen a avaliación continua, farán o mesmo examen teórico que o resto de alumnos (con unha calificación máxima do 60%) e, ademais, realizarán un exame con casos prácticos relativos as materias explicadas durante o curso (con unha calificación máxima do 40%). Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia.

As datas de avaliación son as seguintes:

Convocatoria de fin de carreira: 16 de outubro as 09:00 h

convocatoria do 1º período: 16 de decembro as 16h.

Convocatoria de xullo: 6 de xullo as 10h.

Bibliografía. Fontes de información

Bercovitz, A., **Apuntes de Derecho Mercantil**, Última,

Fernández Novoa, Otero Lastres, Botana Agra, **Manual de la Propiedad Industrial**, Última,

Tato Plaza, Fernández Carballo, Herera Petrus, **La reforma de la Ley de Competencia Desleal**, Última,

Autores Varios, **Derecho de la libre competencia comunitario y español**, Última,

Para algunos de los temas que se tratarán -tanto en las sesiones teóricas como en los seminarios- se les indicará puntualmente a los alumnos que materiales (principalmente Comentarios legislativos y artículos doctrinales) deben manejar

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Constitución económica				
Materia	Constitución económica			
Código	V08G080V01925			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a				
Profesorado	Bergareche Gros, María Almudena Riquelme Vázquez, Pablo			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
D1	Capacidade de síntese e análise
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
D5	Capacidade para organizar e planificar

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
O/o alumno/a deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto das transformacións na organización do público no constitucional, das transformacións das ordes económicas, xurídicos e sociais e as consecuencias nos procesos de integración *supraestatal desde unha perspectiva interdisciplinar. Así mesmo, poderá identificar problemas xurídicos propios do sistema económico.	A2	D1
	A3	D3
	A4	D4
	A5	D5

Contidos
Tema
Estado, Mercado, forma xurídica e Sociedade Civil
O Estado social, *Fordismo, *Keynesianismo e nova organización do público no *constitucionalismo.
*Constitucionalismo e novas institucións económicas
*Constitucionalismo e teoría económica da democracia
Constitución económica, Dereito da Unión europea e Constitución española
Constitución económica, relacións intergobernamentais e procesos de integración *supraestatales
Nova *dogmática e interpretación do Dereito constitucional. A constitución económica e as transformacións do Dereito comparado

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60

Seminarios	15	66	81
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas de autoavaliación	3	0	3
Estudo de casos/análise de situacións	6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminarios	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a *tutorías de despacho.
------------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminarios	Probas nas que se *valorá dos logros do alumnado en función dos obxectivos propostos.	20	D1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50	
Probas de autoavaliación		10	
Estudo de casos/análise de situacións		20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas e horarios das probas de avaliación das *diferntes convocatorias *sona as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2016-2017. Será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 5 sobre 10 na proba de resposta longa. Aqueles alumnos que, por circunstancias persoais ou profesionais, non poidan participar de maneira presencial o continua no desenvolvemento do curso poderán presentar por escrito os diferentes traballos realizados ao mesmo tempo que os asistentes. Isto suporalles un 40% da avaliación final e a proba de resposta longa o outro 60% da avaliación final. Aqueles alumnos que non poidan participar no desenvolvemento do curso de maneira presencial terán unha avaliación final que implicará o desenvolvemento por escrito de dúas preguntas longas do programa e suporán o 50% da avaliación e unha pregunta práctica que suporá o 50% da *avalidación. Tanto estes últimos alumnos como os anteriores gozarán de atención personalizada nas *tutorías individualizadas (previa cita) cando así o desexen. Na segunda convocatoria diferenciaranse as seguintes modalidades: Para os alumnos *presenciais: terán que ser *avaliados daquela parte da programación docente que non superasen durante o curso. *b) Para aqueles alumnos que participan, aínda que non o fan de maneira presencial na súa totalidade: terán que superar aquela parte da programación docente que non superasen. Para aqueles alumnos que se presentasen só a una avaliación final e non a superasen: deberán repetir esa mesma modalidade de avaliación na súa totalidade. Convocatoria fin de carreira. A avaliación constará de dúas preguntas de resposta longa e o desenvolvemento dun caso práctico. Cada unha das preguntas de resposta longa valerán un 50% da nota final; o desenvolvemento dun caso práctico valerá o 50% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Weber, Max, **Economía y sociedad : esbozo de sociología comprensiva**, México, 1964,
Weber, Max, **La ética protestante y el espíritu del capitalismo**, México, 2011,
Kelsen, Hans, **Teoría general del derecho y del Estado**, México D.F.; 1958 (imp. 1995),
Schmitt, Carl, **Teoría de la constitución**, Madrid, 1983,
Schumpeter, Joseph Alois, **Historia del análisis económico**, Barcelona, 1994,
Mortati, Costantino, **La Constitución en sentido material**, Madrid, 2000,

Rawls, John, **Teoría de la justicia**, México, 1979,

Rawls, John, **El Liberalismo político**, Barcelona, 2004,

Bergareche Gros, Almudena, **La Costituzione in senso materiale: l'importanza della realtà dell'organizzazione**, Milano, 2001,

Ramió, Carles y Ballart, Xavier, **Teoría de la organización (selección de textos)**, Madrid, 1993,

Keynes, John Maynard, **Teoría general de la ocupación, el interés y el dinero**, México, 1965,

Fisher, Irving, **La Teoría del interés**, Madrid, 1999,

Coase, R. H., **La Empresa, el mercado y la ley**, Madrid, 1994,

Watts, Ronald Lampman, **Sistemas federales comparados**, Madrid, 2006,

Rodrik, Dani, **La Paradoja de la globalización : la democracia y el futuro de la economía mundial**, Barcelona, 2012,

Buchanan, James M., **Economía constitucional**, Madrid , 1993,

Buchanan, James M. y Tullock, Gordon, **El Cálculo del consenso : fundamentos lógicos de la democracia constitucional**, Madrid, 1980,

Díez de Velasco Vallejo, Manuel, **Las Organizaciones internacionales**, Madrid, 2010,

Becker, Gary Stanley, **El Capital humano : un análisis teórico y empírico referido fundamentalmente a la educación**, Madrid, 1983,

Sobre esta bibliografía achegarase, ao longo do curso, guías de lectura sobre capítulos seleccionados ou referencias significativas para o traballo da materia

Igualmente, achegarase, ao longo do curso, documentos de actualidade, lexislación e xurisprudencia

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito administrativo económico/V08G081V01945

Dereito do comercio internacional/V08G081V01936

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/V08G081V01103

Economía: Principios de economía/V08G081V01201

Dereito da Unión Europea/V08G081V01304

Dereito internacional público/V08G081V01303

Dereito internacional privado/V08G081V01602

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito administrativo económico				
Materia	Dereito administrativo económico			
Código	V08G080V01926			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a				
Profesorado	Lareo Jiménez, Jacinto Otero Oitaven, Montserrat María			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C4	Coñecer os principios e valores constitucionais
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
D1	Capacidade de síntese e análise
D6	Resolver problemas de forma eficaz

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións xurídico-administrativas propias do Dereito da empresa, manexar con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudo e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	C2 C4 C9 C11 C12	D1 D6

Contidos	
Tema	
Lección 1.- Introducción ao dereito público da economía	1.- Aclaracións conceptuais 2.- A intervención pública na Economía: evolución e características
Lección 2.- Marco xurídico da intervención pública na economía	1.- O Dereito da Organización Mundial do Comercio 2.- O Dereito comunitario 3.- Constitución Económica e modelo económico da Constitución Española 4.- O principio de unidade da orde económica 5.- As técnicas de privatización e *desregulación 6.- A Administración Económica 7.- A empresa pública 8.- Unha mención á globalización (Dereito, Banco Mundial e Fondo Monetario Internacional) 9.- A análise económica do Dereito
Lección 3.- A reserva ao sector público de actividades económicas	1.- O *art. 128.2 CE. O servizo público como técnica de reserva 2.- O procedemento para efectuar as reservas 3.- A cuestión *indemnizatoria 4.- Compatibilidade co Dereito comunitario: o Dereito comunitario non prexulga a propiedade 5.- As accións de ouro

Lección 4.- Técnicas de intervención pública na economía: A técnica de fomento do desenvolvemento económico	1.- Técnicas de intervención 2.- A actividade de fomento da Administración Pública 3.- Fomento do desenvolvemento económico e autonomía territorial: a distribución de competencias en materia de fomento 4.- Réxime xurídico das medidas de fomento 5.- Características da subvención 5.1.- Concepto 5.2.- Procedemento de concesión 5.3.- O carácter finalista das subvencións/axudas e o seu control 6.- As axudas de Estado desde a óptica do Dereito comunitario
Lección 5.- Parte especial: Intervención pública en sectores concretos da economía	1.- Industria 2.- Agricultura 3.- Comercio 4.- Turismo 5.- Sistema financeiro 6.- Telecomunicacións 7.- Enerxía 8.- Transportes

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	15	25	40
Sesión maxistral	36	72	108
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análises de casos prácticos relacionados cos contidos da asignatura.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	
Estudo de casos/análises de situacións	
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos/análises de situacións	Resolución de probas nos que se formule unha situación ou problemática xa dada ou que poida darse, partindo dos diferentes factores involucrados a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc. Ditos casos serán defendidos nas clases.	30	C9 D1 C11 D6 C12
Sesión maxistral	A asistencia terá carácter obrigatorio de optar polo sistema de avaliación continua. Esta asistencia abranguerá asemesmo as clases prácticas	10	C9 D1 C11 C12
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de xeito directo e breve sobre a base dos coñecementos que teñen sobre a materia.	60	C9 D1 C11 D6 C12

Outros comentarios sobre a Avaliación	
O inicio do curso o alumno poderá optar de forma expresa polo sistema de avaliación continua ou polo sistema de proba final formalizando a opción nun documento que lle entregará o profesor.	

Primeira convocatoria de exame (maio)

Os alumnos que optasen polo sistema de avaliación continua, que supón a asistencia regular a clases tanto as correspondentes a sesións maxistrais coma as de carácter práctico, a resolución de casos e a participación nas prácticas propostas polo profesor, serán calificados cunha porcentaxe do 30% nos casos prácticos, o 10% como asistencia e sendo o 60% restante a nota da proba final.

Os alumnos que se decantasen pola proba final serán calificados, única y exclusivamente, pola devandita proba de preguntas curtas a desenvolver (100% da nota).

Segunda convocatoria de exame (xullo)

Os alumnos do sistema de avaliación continua reservarase a calificación da devandita avaliación (asistencia, casos e prácticas) e, polo tanto, a proba final de preguntas curtas a desenvolver que deberán realizar puntuarase co 60% da nota. A nota final obterase da suma da nota da avaliación continua do curso e a da nota da nova proba final.

Convocatoria fin de carreira

O 100% da nota obterase da realización dunha proba final de preguntas curtas a desenvolver

Bibliografía. Fontes de información

-COSCULLUELA MONTANER, L.; LÓPEZ BENÍTEZ, M., **Derecho Público Económico**, última edición,
-RIVERO ORTEGA, R., **Introducción al Derecho Administrativo Económico**, última edición,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito do comercio internacional				
Materia	Dereito do comercio internacional			
Código	V08G080V01927			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a				
Profesorado	García Vidal, Javier			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)(*)	A1

Contidos	
Tema	
1. ASPECTOS GENERALES DE DERECHO DEL COMERCIO INTERNACIONAL.	1. El proceso hacia la delimitación del Derecho del comercio internacional: sus fases. 2. Los rasgos característicos del Derecho del comercio internacional: A) Los participantes. B) Las fuentes. C) Las técnicas de reglamentación. D) La solución de controversias. 3. Los procedimientos de producción normativa: A) Las dimensiones del ius mercatorum. B) Derecho comunitario y Derecho del comercio internacional. 4. Aspectos institucionales: A) Organismos internacionales de carácter económico. B) Organismos internacionales de carácter regional.
2. LOS SUJETOS DEL COMERCIO INTERNACIONAL.	1. El empresario individual. 2. Las sociedades mercantiles: A) Problemática general. B) La nacionalidad de las sociedades y cambio de nacionalidad. C) La actividad internacional de las sociedades.
3. LA PROTECCION INTERNACIONAL DE LA ACTIVIDAD EMPRESARIAL.	1. La propiedad industrial: A) Patentes. B) Marcas, nombre comercial y denominaciones de origen. C) Transferencia de tecnología y contratos de know-how. 2. El Derecho de la competencia: A) El contenido inmediato del Derecho de la competencia. B) El Derecho de la competencia y las actuales estructuras económicas.

4.-LOS CONTRATOS DE COMERCIO INTERNACIONAL.

1. La compraventa internacional
 - A) El ámbito de la ley rectora del fondo del contrato.
 - B) El alcance de la ley del lugar de ejecución. El pago de las obligaciones.
 - C) La aplicación de las normas materiales.
 - D) La venta a los consumidores.
2. Los contratos de transporte internacional:
 - A) Concepto y modalidades.
 - B) El transporte internacional de mercancías.
 - C) El contrato de comisión de transporte.
3. Los contratos de seguro internacional. El reaseguro.
4. Los contratos bancarios internacionales. Ámbito de aplicación de la ley de la banca

5.-TÍTULOS VALOR Y MEDIOS DE PAGO EN EL COMERCIO INTERNACIONAL.

1. Los títulos valor:
 - A) Los títulos emitidos por sociedades mercantiles.
 - B) La letra de cambio, los pagarés a la orden y el cheque internacionales.
 - C) Los problemas particulares de las obligaciones asumidas.
2. Los medios de pago:
 - A) Orden de pago.
 - B) Papel comercial.
 - C) Crédito documentario.

6. DERECHO MARÍTIMO Y AÉREO INTERNACIONAL

1. El Derecho marítimo internacional:
 - A) El buque y su nacionalidad.
 - B) Los contratos del comercio marítimo internacional.
 - C) La responsabilidad del propietario del buque.
 - D) Averías, abordaje, asistencia y salvamento.
2. El Derecho aéreo internacional:
 - A) La aeronave y su nacionalidad.
 - B) El contrato de transporte aéreo internacional.
 - C) La responsabilidad en el transporte aéreo.

7. EL DERECHO INTERNACIONAL DE INVERSIONES

1. Fuentes
 - A) Acuerdos multilaterales
 - B) Los APPRI
2. Aspectos materiales.
 - A) Los estándares de trato
 - B) La expropiación forzosa
 - C) Otros estándares
3. Aspectos procesales
 - A. El acceso al arbitraje de inversiones
 - B. El desarrollo del proceso y sus efectos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	12	24
Sesión maxistral	36	36	72
Probas de resposta curta	3	33	36
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade consistente en formular ós alumnos un suposto, a fin de que identifiquen os problemas xurídicos que plantea, atopen a norma aplicable, e den solución ó suposto
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia, bases teóricas da mesma

Atención personalizada

Probas	Descrición
Probas de resposta curta	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valorarase a participación en casos e exercicios	20	
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia ás sesións maxistrais	10	
Probas de resposta curta	Probas curtas periódicas	20	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Se valora la asistencia a clases teóricas y prácticas, hasta un 10% de la calificación final. Para obtener tal valoración es necesario acudir como mínimo al 85% de las mismas.
- 2.- Se realizarán casos prácticos a lo largo del curso y diversas pruebas teóricas de preguntas cortas o tipo test, que conjuntamente, supondrán el 40% de la calificación final.
- 3.- Habrá dos exámenes parciales largos que supondrán el 50% de la calificación total, siempre que se alcance un mínimo de 2 puntos sobre 5 en cada uno de ellos.
- 4.- El alumnado que no desee, o no pueda seguir el sistema de evaluación continua descrito, podrá presentarse a un examen final único teórico-práctico que supondrá el 100% de la calificación (50% parte teórica, 50% parte práctica). Este sistema se aplicará también en la convocatoria extraordinaria de fin de carrera.
- 5.- No obstante lo anterior, el alumnado podrá conservar la calificación alcanzada en la evaluación continua para el siguiente curso académico.

EXAMENES:

El examen de fin de carrera tendrá lugar el día 15 de octubre a las 9:00 horas.

El examen de la convocatoria de mayo, el 12 de mayo a las 16:00 horas

El examen de la convocatoria de julio, tendrá lugar el 9 de julio a las 10:00 horas

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

a) MANUAIS.

- Esplugues Mota, C., Palao Moreno, G., Espinosa Calabuig, R. y Fernández Masiá, E., Derecho del Comercio Internacional, Valencia, Tirant lo Blanch, 4ª ed., 2011.

- Fernández Rozas, J.C, et al.Derecho de los negocios internacionales Iustel, Madrid

b) LEXISLACIÓN.

- Esplugues Mota, C., Palao Moreno, G., Espinosa Calabuig, R. y Fernández Masiá, E., Legislación básica de Derecho del Comercio Internacional, Valencia, Tirant lo Blanch, 5ª ed., 2011.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito marítimo				
Materia	Dereito marítimo			
Código	V08G080V01928			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a				
Profesorado	Bouza López, Miguel Ángel Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta materia é acadar un coñecemento xeral sobre o Dereito marítimo actual. Para elo partimos dun concepto amplo de Dereito marítimo. Por tal motivo, ao longo do programa atopamos temas de Dereito público (espazos da navegación e ordenación administrativa) e de Dereito privado. A docencia teórica complementase con prácticas e traballos de seminario que se focalizarán naqueles aspectos que soen xerar maior litixiosidade.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
D6	Resolver problemas de forma eficaz
D8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
D9	Traballar de forma cooperativa
D12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)

Resultados de aprendizaxe			
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
O alumnado adquire as competencias descritas, particularmente as indicadas como específicas da materia.	A1	C2	D6
	A2	C6	D8
	A3	C11	D9
	A4		D12
	A5		

Contidos	
Tema	
TEMA 1: Fontes e concepto de Dereito Marítimo	I.- Fontes 1.- Ordenamento xurídico interno 2.- Corpo normativo internacional 1) Organizacións productoras e promotoras de lexislación marítima 2) Problemas de aplicabilidade da normativa internacional II.- Concepto de Dereito Marítimo.

TEMA 2: Espacios da navegación	I.- Introdución: a navegación no Dereito do Mar II.- Réximes da navegación polos diferentes espazos 1.- Augas interiores 2.- Mar territorial 3.- Estreitos internacionais 4.- Zona contigua 5.- Zona económica exclusiva 6.- Plataforma continental 7.- Augas archipelágicas 8.- Alta mar.
TEMA 3: Ordenación administrativa da navegación	I.- Administración marítima 1.- Administración Central 1) Órganos centrais 2) Órganos periféricos 2.- Administración autonómica II.- Réxime administrativo da navegación 1.- Supostos especiais de navegación 2.- Escala en portos 3.- Intervención sobre buques.
TEMA 4: O empresario marítimo	I.- Conceptos de navieiro e de propietario de buque II.- Réxime xurídico do navieiro III.- Publicidade rexistral do navieiro 1) Publicidade no Rexistro Mercantil 2) Publicidade no Rexistro de empresas navieiras IV.- A limitación de responsabilidade do navieiro 1) Xustificación e plantexamento xeral 2) A limitación de responsabilidade no ordenamento xurídico interno 3) A limitación de responsabilidade no eido internacional 4) Responsabilidade por danos debidos a contaminación.
TEMA 5: Auxiliares do empresario marítimo	I.- Introdución II.- Auxiliares e axentes en terra 1) Xestor do navieiro 2) Consignatario do buque 3) O transitario III.- Auxiliares e axentes a bordo 1) Dotación e tripulación 2) O capitán 3) Outros suxeitos IV.- Brokers.
TEMA 6: O buque	I.- Conceptos básicos e natureza xurídica II.- Rexistro e nacionalidade do buque III.- A propiedade do buque: modos de adquisición da propiedade 1) Introdución: modos de adquisición de dereito privado e de adquisición de dereito público 2) O contrato de construción de buque 3) O contrato de compra venda de buque IV.- Os créditos marítimos privilexiados e a hipoteca naval.
TEMA 7: Contratos de utilización do buque	I.- Contratos de fretamento 1) Introdución: liña tramp e liña regular 2) Modalidades de fretamento na liña tramp 1.- O bareboat charter 2.- O time charter 3.- O voyage charter 4.- O VCOA 3) Modalidades de fretamento en liña regular: o transporte en réxime de coñecemento de embarque. II.- O contrato de pasaxe III.- O contrato de remolque IV.- Outras modalidades contractuais
TEMA 8: Os accidentes e sucesos extraordinarios na navegación	I.- As avarías 1) Concepto e clases 2) A avaría grosa 3) A avaría particular II.- A abordaxe 1) Normas e concepto 2) Responsabilidade Civil 3) A culpa na abordaxe 4) Suxeito responsable III.- Asistencia e salvamento IV.- O remolque extraordinario na mar V.- Os achados e extraccións marítimas
TEMA 9: O seguro marítimo	I.- Introdución ao seguro e ós mercados aseguradores II.- O contrato de seguro marítimo 1) Concepto 2) Características 3) Regulación 4) Clases 5) Elementos persoais 6) Elementos formais 7) Intereses asegurados 8) O risco asegurado 9) Obrigas das partes III.- O coaseguro IV.- O reaseguro V.- Os Clubs de P&I 1) Concepto 2) Orixe 3) Función.
TEMA 10: Procesos marítimos	I.- Embargo de buques 1) Embargo preventivo de buques 2) Embargo executivo II.- A arbitrase marítima III.- Outras especialidades procesuais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	12	24	36
Seminarios	3	12	15
Sesión maxistral	36	35	71

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Alternando cas sesións maxistras (clases de teoría) plantexanse casos prácticos que serán resoltos en grupo en horario de clase utilizando a documentación entregada polo docente.
Seminarios	Presentarase un traballo en grupo nunha sesión de seminario a celebrar no último tercio do cuatrimestre.
Sesión maxistral	Consistirán la explicación dos temas propostos (ver apartado contidos). Cunha antelación de 2 días o alumnado disporá na Plataforma Tema do guión da materia que se vai a explicar na sesión. E convinte que leven tal guión a clase.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	
Estudo de casos/análises de situacións	
Seminarios	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Estudo de casos/análises de situacións	Ao longo do cuatrimestre realizaranse sesións de carácter práctico. A asistencia e participación activa nas mesmas valorase como máximo con 3 puntos.	30	C2 C6 C11	D6 D8 D9 D12
Seminarios	Ao longo do cuatrimestre farase unha sesión de seminario. O alumnado deberá informar sobre unha materia previamente seleccionada polo docente. Permitirase o traballo en grupos de como máximo 3 integrantes. O seminario contará como máximo 2 puntos.	20	C2 C6 C11	D6 D8 D9 D12
Sesión maxistral	A participación activa nas clases de teoría servirá para determinar a nota final da materia.	0		
Probas de resposta curta	Ao final do cuatrimestre farase un exame sobre o contido teórico e as prácticas realizadas en clase. A nota máxima do exame será de 5 puntos.	50	C2 C6 C11	D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

1.- As notas da avaliación continua gárdanse ata a convocatoria de xullo do curso académico seguinte -incluso nunha eventual participación na convocatoria de fin de carreira-.

2.- Para que o exame faga media será necesario acadar unha nota superior a 2 puntos.

3.- O alumnado que non participe en ningunha actividade da avaliación continúa será avaliado sobre 10 puntos nun exame final de carácter teórico e practico. Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia.

4.- Datas exames:

Convocatoria 2º periodo:

5 de maio ás 10:00 horas.

Convocatoria de xullo:

10 de xullo ás 10:00 horas.

Convocatoria Fin de Carreira: consultar calendario oficial de exames da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

GABALDÓN GARCÍA - RUIZ SOROA, **Manual de Derecho de la Navegación marítima. BIBLIOGRAFÍA BÁSICA**, 3ª edición. 2006,

ARROYO, **Curso de Derecho Marítimo**, 2ª edición. 2005,

PULIDO BEGINES, **Instituciones de Derecho de la Navegación marítima**, 1ª edición. 2009,

GABALDÓN GARCÍA, **Curso de Derecho Marítimo internacional**, 1ª edición. 2012,

ARROYO, **Compendio de Derecho Marítimo. BIBLIOGRAFÍA BÁSICA**, 5ª edición. 2014,

Legislación Marítima. BIBLIOGRAFÍA BÁSICA, 5ª edición. 2012,

GONZÁLEZ LEBRERO, **Curso de Derecho de la navegación**, 1ª edición. 1998,

Westlaw-Aranzadi. Repertorio legislación y jurisprudencia),

<http://webs.uvigo.es/servicios/biblioteca/cdrom/frmat.htm>,

Consejo marítimo internacional del Báltico, www.bimco.org,

Comité marítimo internacional, www.comitemaritime.org,

Organización Marítima Internacional, www.imo.org,

ARROYO, I (Director), **Anuario de Derecho Marítimo**,

Revista de Derecho del Transporte,

Toda a documentación referente aos 10 temas que comprende o programa estará a disposición do alumnado en Faitic con 3 días de antelación á explicación de cada tema.

Ademais, ao longo das clases iranse proporcionando outras referencias bibliográficas especializadas e documentación práctica.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito do comercio internacional/V08G080V01927

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Réxime fiscal da empresa				
Materia	Réxime fiscal da empresa			
Código	V08G080V01930			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a				
Profesorado	Barreiro Carril, María Cruz Rodríguez Losada, Soraya			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A materia Réxime Fiscal da Empresa constitúe unha profundización no estudo dos principais tributos que gravan o beneficio e as operacións dos empresarios, profesionais e sociedades. Así, a materia de estudo se centra na tributación dos rendementos das actividades económicas no IRPF, no Imposto sobre Sociedades e a tratamento tributario das operacións no IVE			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
D1	Capacidade de síntese e análise
D2	Capacidade de aprender
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
D5	Capacidade para organizar e planificar
D6	Resolver problemas de forma eficaz
D7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
D8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
D9	Traballar de forma cooperativa
D10	Preocupación pola calidade
D11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
D12	Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)
D13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Trátase de que o alumnado coñeza os impostos que recaen sobre as actividades empresariais e que saiban cumprir coas obrigas tributarias que implican as distintas operacións que se realizan nunha empresa.

A2 C2 D1
A3 C6 D2
A4 C11 D3
A5 C15 D4
D5
D6
D7
D8
D9
D10
D11
D12
D13

Contidos

Tema	
LECCION 1: Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas (I).	1. Antecedentes. Natureza. 2. Obxecto: a renda dispoñible. 3. Feito imponible. 4. Suxeitos pasivos. 5. Rendementos de actividades económicas. Concepto. 6. Diferenciación con outros rendementos. 7. Elementos patrimoniais afectos.
LECCION 2: Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas (II).	1. Determinación do rendemento neto: Xeneralidades. 2. Determinación do rendemento neto: Regras para o cómputo de certos gastos en estimación directa. 3. Determinación do rendemento neto: a estimación directa simplificada. 4. Determinación do rendemento neto: a estimación obxectiva. 5. Reducións do Rendemento neto. 6. Obrigacións formais, contables e rexistras.
LECCION 3: Imposto sobre Sociedades (I).	1. Antecedentes. 2. Natureza e ámbito de aplicación. 3. Feito imponible. A renda no Imposto. Exencións. 4. Suxeitos pasivos. Domicilio fiscal. 5. Base imponible: concepto. 6. A amortización do inmovilizado. 7. Provisións. 8. Gastos non deducibles. 9. A valoración dos elementos patrimoniais. Regras de valoración nas operacións con persoas e entidades residentes en paraísos fiscais. 10. O réxime das operacións entre entidades e persoas vinculadas. 11. A subcapitalización. 12. Descubrimento de elementos patrimoniais ocultos. 13. A compensación de bases impositivas negativas. 14. Tipos de gravame e cota. 15. Deducións para evitar a dobre imposición: a) A dedución por reinversión dos beneficios extraordinarios. b) Outras deducións. 16. Bonificacións. 17. A xestión do imposto. 18. Retencións e pagos fraccionados.
LECCION 4: Imposto sobre Sociedades (II). Réximes especiais.	1. Entidades exentas. 2. Incentivos fiscais para empresas de reducida dimensión. 3. Réxime de Cooperativas. 4. O réxime de consolidación fiscal. 5. Réxime especial de fusións, escisións, achegas de activos e troco de valores. 6. Réxime de determinados contratos de arrendamento financeiro. 7. Réxime especial das empresas navieras. 8. Outros réximes especiais regulados na Lei.
LECCION 5: Imposto sobre a Renda de non Residentes.	1. Natureza e obxecto. 2. Ámbito espacial. 3. Suxeitos pasivos. 4. Feito imponible. 5. Rendas obtidas a través de Establecemento Permanente. 6. Rendas obtidas por actividades económicas sen establecemento permanente.
LECCIÓN 6: Impostos sobre Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados.	1.- Transmisións Patrimoniais Onerosas na empresa. 2. Operacións societarias. 3. Actos Xurídicos Documentados. 4. Disposicións comúns. 5. Xestión do Imposto.
LECCION 7: Imposto sobre o Valor Engadido (I)	1. Natureza e ámbito de aplicación. 2. Feito imponible. 3. Operacións non suxeitas e exencións. 4. Debeño do imposto. 5. Suxeitos pasivos. 6. Base imponible. Réxime xeral e regras especiais. 7. Tipos de gravame e cota tributaria. 8. A repercusión do imposto. 9. A dedución. 10. Regra da prorrata. 11. Devolucións. 12. A xestión.
LECCION 8: Imposto sobre o Valor Engadido (II). Réximes especiais.	1. Réxime simplificado. 2. Réxime da agricultura, gandería e pesca. 3. Réxime especial da recarga de *equivalencia. 4. Réxime especial do comercio electrónico. 5. Réxime especial do Grupo de Entidades.
LECCIÓN 9: Cláusulas antielusivas na tributación empresarial.	1.- Medidas de dereito interno na LGT. 2.- Cláusulas antielusivas nas normas de cada imposto. 3.- Medidas de Dereito internacional. O MC da OCDE.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	63	99

Seminarios	15	33	48
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1
Probas de resposta curta	1	0	1
Outras	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminarios	Resolución de supostos prácticos	10	A2 A3	C2 C6 C11 C15	D1 D5 D6 D7 D8 D12 D13
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	70	A2 A4	C2 C6 C11 C15	
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. Realizaranse nos Seminarios este tipo de probas, así como probas tipo test, só aos alumnos que opten polo sistema de avaliación continua.	10	A4 A5	C2 C6 C11 C15	D2 D3 D9 D10 D11
Outras	Asistencia e participación activa nas sesións maxistrais e nos seminarios	10	A2 A4	C2 C6 C11 C15	D1 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame. Oportunamente, a comezo do curso académico, proporcionaráselle ao alumno un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

Primeira oportunidade de exame: 1.- Os alumnos que se someten a avaliación continua serán avaliados conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: proba final (70%), probas de resposta curta ou test (10%), participación e asistencia ás clases maxistrais e seminarios (10%) e actividades de exposición e debate (10%). Na proba final, o exame de teoría e oral suporá o 80% e o práctico, por escrito, suporá un 20%. En todo caso, o alumno deberá alcanzar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 na proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua. 2.- Os alumnos que NON se someten a avaliación continua, ou que queden excluídos do devandito sistema: a súa cualificación estará integrada polo 80% da cualificación obtida no exame teórico oral e o 20% da cualificación obtida no exame práctico escrito, sendo este último diferente ao que realicen os alumnos de avaliación continua.

Segunda oportunidade de exame: 1.- No exame de xullo só se realizará unha proba final, que constará de dous partes: unha práctica escrita (na que se resolverán un ou varios casos prácticos) e unha teórica oral (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia). 2.- Os alumnos que se someteron ao sistema de avaliación continua conservarán a

nota que obtivesen no curso. 3.- Para os alumnos que non se someten a avaliación continua, ou que queden excluídos do devandito sistema: a súa cualificación estará integrada polo 80% da cualificación obtida no exame teórico oral e o 20% da cualificación obtida no exame práctico escrito, sendo este último diferente ao que realicen os alumnos de avaliación continua. 4.- Aos alumnos que se someteron ao sistema de avaliación continua e non superasen a proba final nin na primeira oportunidade de exame nin na segunda conservaráselles a nota obtida a través de devandito sistema durante o curso académico seguinte, sempre que o alumno manifeste o seu acordo. **CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA O exame da convocatoria de Fin de carreira será unha proba teórico-práctica escrita, cuxa cualificación será o 100% da nota. A cualificación estará integrada polo 80% da cualificación obtida no exame teórico e o 20% da cualificación obtida no exame práctico. Non se terá en conta en ningún caso a avaliación continua do ano anterior.**

Bibliografía. Fontes de información

FERREIRO LAPATZA, J.J y otros., **Curso de Derecho Tributario**, Última Edición,
PITA GRANDAL, A.Mª. (Coordinadora), **Textos y casos prácticos de Derecho Financiero y Tributario II**, 2001,
MARTÍN QUERALT, TEJERIZO LÓPEZ, CAYÓN GALIARDO (Directores), **Manual de Derecho Tributario**, Última Edición,
PÉREZ ROYO, F. (DIRECTOR), GARCÍA BERRO, F., PERÉZ ROYO, I., ESCRIBANO, F., CUBERO TRILLO, A., Y CAR, **Curso de Derecho Tributario**, Última edición,
MALVÁREZ PASCUAL, L; MARTÍNEZ GÁLVEZ, P; RAMÍREZ GÓMEZ, S; SANCHEZ PINO, A.J., **Régimen Fiscal de la Empresa**, Última edición,
CAZORLA PRIETO, L.M.; CHICO DE LA CÁMARA, P., **Introducción al sistema tributario español**, Última edición,
GARCÍA PRATS, F.A.; GARCÍA MORENO, V.A.; MONTESINOS OLTRA, S., **Tributación empresarial**, Última edición,
MERINO JARA, I; LUCAS DURÁN, M.; CALVO VERGEZ, J.; FERNÁNDEZ AMOR, J.A.; GARCÍA CALVENTE, Y.; GARCÍA, **Derecho Tributario. Parte especial**, Última edición,

Manual do Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas Cordón *Ezquerro, *T (*Dir.) *IEF, Madrid, (última edición)

Manual do Imposto sobre o Valor Engadido Varios Autores *IEF, Madrid, 2013 (ou edicións posteriores)

Utilizarase un compendio de textos legais da parte xeral do Dereito Tributario, que poderá ser de calquera das editoriais xurídicas coñecidas (*Thomson-*Aranzadi, Tecnos, A Lei, *Civitas, *Lex *Nova, *Comares, *McGraw-*Hill, etc.), sempre que sexan edicións actualizadas a setembro de 2016.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito administrativo económico/V08G080V01926

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Tutela procesual do crédito				
Materia	Tutela procesual do crédito			
Código	V08G080V01931			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a				
Profesorado	Picatoste Bobillo, Julio César			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	En esta materia se estudian los instrumentos procesales específicamente previstos para lograr la efectividad en el cobro de deudas dinerarias.			

Competencias	
Código	
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
D1	Capacidade de síntese e análise
D2	Capacidade de aprender
D6	Resolver problemas de forma eficaz
D7	Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
D8	Traballar de forma autónoma con iniciativa
D9	Traballar de forma cooperativa
D13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
O coñecemento polo estudante dos distintos instrumentos procesuais existentes, tanto a nivel español coma da Unión Europea, específicamente diseñados para unha tutela áxil e efectiva do crédito dinerario; así coma familiarizarse con seu funcionamento práctico.	C8	D1
	C11	D2
	C12	D6
	C13	D7
	C14	D8
		D9
		D13

Contidos	
Tema	

Lección 1ª.- Introducción.

Distintas opcións procesales para a protección do crédito. Procesos declarativos ordinario; procesos declarativos especiais; xuízos executivos; e procesos de execución singular e colectiva. Os Xulgados de Primeira Instancia e Xulgados do Mercantil.

Lección 2ª. O proceso de execución.

A execución forzosa. Os títulos executivos. O título executivo europeo. Execución de resolucións estranxeiras no espazo xudicial europeo e a LEC. Execución de laudos arbitrais nacionais e estranxeiros.

Lección 3ª A execución dineraria

Supostos en que procede. Integración do título. Requerimiento de pago. Embargo de bens. Requisitos. Obxecto de embargo. Localización dos bens obxecto de embargo.

Lección 4ª. Práctica do embargo.

Mellora e redución de embargo. Órgano do embargo. Práctica de embargo. Reembargo. Tercería de Dominio.

Lección 5ª. O procedemento de prema.

Disposicións xerais. Valoración dos bens embargados. O convenio de realización. A realización por persoa ou entidade especializada. Póxaa dos bens trabados. Alternativas a póxaa xudicial. A administración para pago. Tercería de mellor dereito.

Lección 6ª. Proceso Monitorio I

O proceso monitorio. Antecedentes.- Tipos de xuízo monitorio: Puro, documental. O xuízo monitorio da LEC. Natureza e fundamento.- Diferenza con outros procesos similares. A experiencia do xuízo monitorio en España desde o seu implantación na LEC 1/2000.-

Lección 7ª.- Proceso Monitorio II

Requisitos subjetivos do proceso monitorio. Subjetivos: órgano jurisdiccional. Regras sobre a competencia. Partes; pluralidade de partes; postulación.

Lección 8ª. Proceso Monitorio III

Requisitos obxectivos: A débeda. Forma de acreditación da débeda. Procedemento. Petición inicial. Admisión e requerimiento de pago.

Lección 9ª. Proceso Monitorio IV

Condutas posibles do deudor. Pago. Non comparecencia. Oposición. Decisións subseguintes en relación co declarativo correspondente. Especialidades do monitorio da Lei de Propiedade Horizontal.

Lección 10ª. Xuízo cambiario I

Concepto e natureza. Competencia. Partes; postulación. O título cambiario. Requisitos da obrigación. A demanda.

Lección 11ª. Xuízo cambiario. II

Posturas posibles do deudor. A oposición. Excepcións cambiarias, extracambiarias, procesales. Sustanciación da oposición.

II. A protección procesual do crédito na Unión Europea

Lección 12ª. O título executivo europeo.
Obxecto e ámbito de aplicación. Certificación da resolución como título executivo europeo. Requisitos para a emisión da certificación de título executivo europeo. Solicitud de certificado de título executivo europeo. Forma e contido do certificado de título executivo europeo. A execución do título executivo europeo.

Lección 13ª. O proceso monitorio europeo I.
Antecedentes. Concepto, natureza e fundamento. Requisitos subjetivos e obxectivos. Procedemento. Petición de requerimento europeo de pago; admisión a trámite; desestimación da petición ou emisión do requerimento de pago.

Lección 14ª. O proceso monitorio europeo II.
Oposición. Executividade. Posibilidades de revisión do requerimento de pago. Execución, denegación e suspensión ou limitación da execución. Efectos.

Lección 15ª. O proceso europeo de escasa cuantía I.
Antecedentes. Concepto, natureza e fundamento. Requisitos subjetivos: órgano jurisdiccional, competencia, e partes. Requisitos obxectivos: ámbito de aplicación, materia, cuantía.

Lección 16ª. O proceso europeo de escasa cuantía II.
Procedemento. Incoación do proceso. Formulario de demanda. Formulario de contestación á demanda. Solicitud de información complementaria. Proba. Vista. Conciliación. Conclusión. Efectos. Impugnación. Execución de sentenza.

Lección 17. A Lei concursal.
Principios xerais da Lei Concursal. Natureza do concurso. O órgano xudicial. Competencia obxectiva e territorial. Liñas xerais do procedemento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	34	40	74
Estudos/actividades previos	0	27.5	27.5
Estudo de casos/análises de situacións	13.5	31.5	45
Estudo de casos/análise de situacións	1.5	0	1.5
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudos/actividades previos	Procura e lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións magistrais.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	
Estudo de casos/análises de situacións	

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Estudo de casos/análise de situacións	50	C8	D1
Na data fixada no calendario oficial de exames realizarase unha proba de carácter práctico consistente no estudo dun caso		C11	D2
		C12	D6
		C13	D8
		C14	D9
			D13
Probas de resposta curta	50	C8	D1
Ao longo do cuatrimestre realizaranse nas datas indicadas na planificación docente 2 probas de resposta curta de carácter eliminatorio.		C11	D2
		C12	D7
		C13	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na materia Tutela Procesal do Crédito seguiranse dous sistemas de avaliación, tanto na primeira convocatoria (maio/xuño) como na segunda (xullo): avaliación continua ou exame final.

1º.- AVALIACIÓN CONTINUA.

O sistema de avaliación continua consistirá en:

a) 2 probas teóricas de resposta curta de carácter eliminatorio, que se realizarán nas datas indicadas na planificación docente que se proporcionará aos alumnos ao comezo de curso; a nota media obtida nestas probas representará o 50% da cualificación final.

b) 1 proba práctica escrita, que se realizará na data fixada no calendario oficial de exames e que representará o 50% da cualificación final. Para poder superar a materia, é necesario obter nesta proba práctica polo menos un 4 sobre 10.

Notas importantes:

a) Para ser evaluado conforme ao sistema de avaliación continua, o/a alumno/a deberá realizar a proba práctica escrita e, polo menos, unha das probas teóricas de resposta curta. /h4>

b) Os/as alumnos/as que sigan o sistema de avaliación continua e que non superen a materia na primeira convocatoria (maio/xuño), de face á segunda convocatoria (xullo) poderán optar por:

- Que se lles manteña a cualificación obtida nas probas de resposta curta e na proba práctica realizadas durante o curso, nese caso o exame consistiría nunha proba teórica escrita sobre toda a materia. En tal caso, a nota media das probas de resposta curta e da proba práctica representaría o 50% da nota final, e a proba teórica escrita, o outro 50%.

- Facer un exame final nos términos que se indican a continuación.

2º.- EXAME FINAL.

Os/as alumnos que decidan non seguir o sistema de avaliación continua ou que non realicen as actividades necesarias para ser evaluados conforme a este sistema, serán evaluados cun exame final, que se realizará na data fixada no calendario oficial de exames e que constará de:

a) Unha proba práctica escrita consistente no estudo dun caso. Esta proba práctica representará o 30% da cualificación final.

b) Unha proba teórica escrita sobre toda a materia, que representará o 70% da cualificación final.

Nota importante: para poder superar a materia a través do exame final, o/a alumno/a terá que superar as dúas partes do exame. É dicir, na proba práctica, terá que obter polo menos un 1,5 sobre 3; e, na proba teórica, un 3,5 sobre 7.

3º.- CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA.

Na convocatoria de fin de carreira, os/as alumnos/as serán evaluados mediante un exame final nos términos expostos

anteriormente, que supoñerá o 100% da cualificación final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-16

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA

A) Obras generales:

- MORENO CATENA Y CORTÉS DOMÍNGUEZ, Derecho Procesal Civil. Parte General, Valencia, última edic.
- MORENO CATENA Y CORTÉS DOMÍNGUEZ, Derecho Procesal Civil. Parte Especial, Valencia, última edic.
- DE LA OLIVA SANTOS, A., Díez-PICAZO GIMENEZ, I., Derecho procesal civil. El proceso de declaración, (con Díez-Picazo Giménez, I.), Madrid, última edic.
- DE LA OLIVA SANTOS, A., Díez-PICAZO GIMENEZ, I., VEGAS TORRES, J., Derecho procesal civil. Ejecución forzosa. Procesos especiales, Madrid, última edic.
- GIMENO SENDRA, V., Derecho Procesal Civil, T. I, Madrid, última edic.
- GIMENO SENDRA, V., Derecho Procesal Civil, T. II, Madrid, última edic..
- MONTERO AROCA, J., GÓMEZ COLOMER, J. L., MONTÓN REDONDO, A., BARONA VILAR, S., Derecho Jurisdiccional II. Proceso Civil, Valencia, última edic..
- MONTERO AROCA, J., GÓMEZ COLOMER, J. L., MONTÓN REDONDO, A., BARONA VILAR, S., El nuevo proceso civil, Valencia, 2001.
- ORTELLS RAMOS, M., Derecho Procesal Civil, última edic.
- Comentarios a la LEC 1/2000 y otras obras de referencia:
- ALONSO-CUEVILLAS y otros, Instituciones del nuevo proceso civil. Comentarios sistemáticos a la Ley 1/2000, Barcelona, 2000.

B) Comentarios a la LEC

- CORDÓN, TAPIA y otros, Comentarios a la Ley de Enjuiciamiento Civil (II vols.) Pamplona, 2001.
- CORTÉS DOMÍNGUEZ y MORENO CATENA (coords), Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil (V vols.), Madrid, 2000.
- ESCRIBANO MORA, F. (Coord.), El proceso civil. Doctrina, jurisprudencia y formularios, Valencia, 2001.
- FERNÁNDEZ-BALLESTEROS, RIFÁ, VALLS (coords.), Comentarios a la nueva Ley de Enjuiciamiento Civil, Barcelona, 2000.
- GARBERÍ, TORRES, DURO, CASERO, Los procesos civiles. Comentarios a la nueva Ley de Enjuiciamiento Civil con formularios y jurisprudencia, cinco vols., Barcelona, 2001.
- LLEDÓ YAGÜE, Comentarios a la nueva Ley de Enjuiciamiento Civil (con Sesma, San Román y otros), Madrid, 2000.
- DE LA OLIVA SANTOS. A., Díez PICAZO GIMÑENES, I., VEGAS TORRES, J., BANACLOCHE PALAO, J, Comentarios a la Ley de Enjuiciamiento Civil, Madrid, 2001.

C) Obras específicas.-

- PICATOSTE BOBILLO, J. y SEOANE SPIEGELBERG, J.L., Procesos especiales dispositivos por razón de la materia en la Ley de Enjuiciamiento Civil, Bosch, Barcelona, 2013. - CACHÓN CADENAS, M., La ejecución procesal civil, Atelier, 2014. -BONET NAVARRO, J, reclamación judicial de los gastos de comunidad (doctrina, jurisprudencia y formularios

sobre el proceso monitorio con las especialidades previstas en la Ley de Propiedad Horizontal), Madrid , 2004

-BONET NAVARRO, Juicio cambiario y oposición del deudor doctrina, jurisprudencia y formularios, Madrid, 2004

-GARBERÍ LLOBREGAT, J., Juicio cambiario Ley Enjuiciamiento Civil , Barcelona, 2008

-GARBERÍ LLOBREGAT, J., El proceso monitorio en la Ley de Enjuiciamiento Civil, Editorial Bosch, S.A, 2011

-GARCÍA CANO, , Estudios sobre el proceso monitorio europeo, Aranzadi, 2008

-GÓMEZ AMIGO, LUIS, El proceso monitorio europeo, Aranzadi, 2008

-GISBERT POMATA, M., Díez Ríaza, S., Carretero González, C., González-Chorén Respaldiza, V. Los procesos para el cobro de deudas. Monitorio, cambiario, monitorio europeo y europeo de escasa cuantía, Editorial Civitas, S.A., 2010

-GONZÁLEZ CANO, Mª I. Proceso europeo de escasa cuantía , Valencia, 2009

-GONZÁLEZ CANO, Mª I. Proceso monitorio europeo. El Reglamento (CE) n°.1896/2006, del Parlamento Europeo y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, por el que se establece un proceso monitorio europeo Tirant lo Blanch. 2000.

-GARBERÍ LLOBREGAT, J. La reclamación de créditos impagados: vías procesales específicas Cuestiones, soluciones y formularios. Actualizada a la Ley 37/2011, de 10 de octubre, de Medidas de Agilización Procesal, 2011

-GUASCH FERNANDEZ, S. , El juicio cambiario, Barcelona, 2006

-MARTÍN JIMÉNEZ, C. M., Teoría y práctica del proceso monitorio. Comentarios y formularios. Lex Nova. 2011

-MIQUEL SALA, R. , El proceso europeo de escasa cuantía, Pamplona, 2009

-MONTESINOS GARCÍA, A. El tratamiento procesal de las reclamaciones de escasa cuantía en Europa y Estados Unidos , Pamplona, 2011.

-PICÓ I JUNOY, J. y ADÁN DOMÉNECH, F. La tutela judicial del crédito. Estudio práctico de los procesos monitorio y cambiario. Jose María Bosch Editor, 2005

-QUÍLEZ MORENO, J. M^a , El proceso monitorio. Estudio doctrinal, jurisprudencial y futura realidad de la e-justicia, La Ley Actualidad, 2011.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas				
Materia	Prácticas externas			
Código	V08G080V01981			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://cienciasxuridicasedotraballo.webs.uvigo.es/?lang=es			
Descrición xeral	Prácticas externas en institucións de interese xurídico xeral			

Competencias	
Código	
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os principios e valores constitucionais	C1
Coñecer estrutúralas socio-políticas do ámbito nacional e internacional	C7
Ser capaz de argumentar xuridicamente	C8 C15
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	C9 C12 C13
Ser capaz de *aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	C1 C2 C7
Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	
Ser capaz de manexar fontes xurídicas	C1 C2
Ser capaz de interpretar e analizar *críticamente o ordenamento xurídico	C1
Ser capaz de comprender e de redactar documentos xurídicos	C14
Ser capaz de manexar a oratoria xurídica	C8 C15
Ser capaz de negociar e mediar	C18
Capacidade de síntese e análise	
Capacidade de aprender	
Capacidade de xestión da información	
Capacidade de adaptarse a novas situacións	
Capacidade para organizar e planificar	
Resolver problemas de forma efectiva	
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	
Traballar de forma autónoma con iniciativa	
Traballar de forma *colaborativa	
Preocupación pola calidade	
Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional	

Comunicarse de maneira efectiva nunha contorna de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)

Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada

Contidos

Tema

Prácticas externas	- Despachos de avogados - Xulgados - Empresas - Outras institucións de interese xurídico
--------------------	---

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Outros	12.5	0	12.5
Prácticas externas	0	137.5	137.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Outros	Realización dun informe intermedio e outro final por parte do alumno
Prácticas externas	Realización de prácticas de tipo xurídico en institucións, organismos ou entidades colaboradoras.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	Nos horarios de tutorías debidamente publicados na web da Facultade. Nas propias institucións e nas empresas, directamente coas persoas titoras.
Outros	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Outros	*tutorías, presentación e elaboración *do *infome de *seguimento intermedio e final das prácticas.	50	
Prácticas externas	Informe do titor externo de *prácticas	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. De acordo co art. 10 da Normativa de desenvolvemento das practicas externas curriculares para os estudos do grao en Dereito, a avaliación das prácticas será levada a cabo polo/a titor/a académico/a asignado/a ao alumno/a. Para poder ser avaliado positivamente é necesario

a) Non faltar inxustificadamente a máis dun 10 das horas presenciais que conforman a práctica

b) Que a *cualificación global que figure non Informe Final emitido polo/a titor/a dá entidade colaboradora sexa igual ou superior a cinco puntos sobre *dez

c) Que ou/a alumno/a entregue *ao *titor/a académico/a non prazo de quince días naturais, a contar desde ou día en que conclúen as prácticas, a Memoria de Prácticas Externas, axustándose ao modelo incorporado ao Anexo I da presente normativa.

2.- Sempre que se cumpran vos tres requisitos anteriores, ou /a titor/a académico/a elaborará un Informe de Valoración non que determinará a cualificación que lle corresponde ou/a alumno/a. Para iso terá en conta, ou Informe Final remitido polo titor/a dá institución colaboradora ou que lle corresponderá un 50% da cualificación final- e a Memoria Final presentada polo alumno/a ou que será valorada polo/a titor/a académico/a e ou que *lle corresponderá un 40% da cualificación final-. Ademáis ou/a titor/a académico/a valorará ou informe de seguimento intermedio elaborado polo alumno/a, e non seu caso polo titor dá entidade colaboradora ou que lle corresponderá un 10% da cualificación final

3.- Non caso de que ou estudante non reúna algún dous tres requisitos enumerados nos apartados a), b), c) do punto 1 deste artigo, recibirá a cualificación de "Suspenso".

4.- Para a segunda *oportunidade de exame, non mes de xullo, ou/a alumno/a unicamente poderá achegar a Memoria Final, non caso de que non a entregase previamente, ou poderá modificar a achegada na primeira oportunidade de exame. Nesta

segunda oportunidade de exame, aplicaránse, en todo caso, as porcentaxes sinaladas non apartado 2 deste artigo.

5.- A cumprimentación das actas corresponderalle ao Coordinador/a das prácticas externas

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase ter cursadas todas as materias do tres primeiros cursos.

Recoméndase ter sempre presente os contidos do regulamento regulador das prácticas externas (na web da Facultade de Dereito).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V08G080V01991			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://dereito.uvigo.es/images/files/gobierno/Regulamento-para-elaboración-Traballo-Fin-Grao-Dereito%20-8-setembro-2013.pdf			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
C1	Coñecer as principais institucións xurídicas
C2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais
C3	Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico
C4	Coñecer os principios e valores constitucionais
C5	Apreciar a diversidade e a multiculturalidade
C6	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
C7	Coñecer as estruturas sociopolíticas do ámbito nacional e internacional
C8	Ser quen de argumentar xuridicamente
C9	Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C10	Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C13	Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C16	Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito
C17	Ser quen de elaborar normas
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

A1 Coñecer as principais institucións xurídicas	C1
A2 Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	C2
A3 Comprender o carácter unitario do ordenamento xurídico	C3
A4 Coñecer os principios e valores constitucionais	C4
A5 Apreciar a diversidade e a multiculturalidade	C5
A6 Coñecer as distintas manifestacións do Dereito en su evolución histórica e na súa realidade actual	C6
A7 Coñecer as estruturas socio-políticas do ámbito nacional e internacional	C7
A8 Ser quen de argumentar xuridicamente	C8
A9 Ser quen de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	C9
A10 Ser quen de aprehender sistematicamente o ordenamento xurídico	C10
A11 Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	C11
A12 Ser quen de maneixar fontes xurídicas	C12
A13 Ser quen de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico	C13
A14 Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos	C14
A15 Ser quen de manejar a oratoria xurídica	C15
A16 Ser quen de dominar as novas tecnoloxías aplicadas ó Dereito	C16
A17 Ser quen de elaborar normas	C17
A18 Ser quen de negociar e mediar	C18

Caracter B Código Competencias Transversales

B1 Capacidade de síntesis e análise
B2 Capacidade de aprender
B3 Capacidade de xestión da información
B4 Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5 Capacidade para organizar e planificar
B6 Resolver problemas de forma efectiva
B7 Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo
B8 Traballar de forma autónoma con iniciativa
B9 Traballar de forma colaborativa
B10 Preocupación pola calidade
B11 Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B12 Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersonais)
B13 Traballar desde unha perspectiva comparada, maneixando información comparada

Contidos

Tema

(*)Con el trabajo de Fin de Grado el estudiante deberá demostrar, además de haber adquirido las competencias y habilidades necesarias para obtener el Grado en Derecho, habilidades conducentes a la elaboración, presentación y defensa de un trabajo de investigación o de recopilación, a partir de material inédito u original

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	10	140	150

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballos tutelados	O traballo será avaliado segundo o mecanismo previsto no Regulamento interno do centro dispoñible en http://www.dereito.uvigo.es	100	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación corresponderá o Tribunal do TFG, que decidirá motivadamente conforme ós criterios establecidos no Regulamento para a elaboración do Traballo de fin de Grao en Dereito.

Os estudantes deberán cumprir co seu deber de "absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación, nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da Universidade" (art.º 13.2.d del R.D. 1791/2010), se o Tribunal apreciase a conculcación de tal precepto, poderá suspender ao/á estudante cun "0" e poñer o asunto en coñecemento das autoridades correspondentes aos efectos legais que puidesen resultar oportunos.

Bibliografía. Fontes de información

DÍAZ FERNÁNDEZ, Antonio M., **Ya te puedes ir preparando: guía de inicio a la investigación en el Espacio Europeo de Educación Superior**, 2009,

Recomendacións

Outros comentarios

Prestar atención aos contidos do Regulamento para a Elaboración do Traballo de Fin de Grao en Dereito.

Non deixar o traballo ""para última hora"". Canto antes se empezo mellor.